



รูปที่ 4.35 จุดสำรวจดินที่ 2

จุดสำรวจดินที่ 3 ค่าพิกัด UTM 802910 , 719243 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ เป็นที่ดอน มีการปรับสภาพดินแล้ว บริเวณรอบ ๆ เป็นป่าพรุ เป็นพื้นที่พรุที่ไม่มีน้ำแช่ขัง มีชั้นดินอินทรีย์น้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ดินบนมี pH (3.5) ต่ำกว่าดินล่าง ซึ่งมี pH 4.0 มีชั้นดินอินทรีย์ไม่ถึง 10 เซนติเมตร เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีทรายปนลำต้นอ้วนสั้น ก้านใบตก ความสูงของต้นปาล์ม ความสูงของต้นปาล์มวัดได้ 5.9 เมตร ความยาวรอบต้นวัดได้ 1.9 เมตร พันธุ์ต้นปาล์มเป็นพันธุ์ลูกผสมสุราษฎร์ธานี



รูปที่ 4.36 จุดสำรวจดินที่ 3

จุดสำรวจดินที่ 4 ค่าพิกัด UTM 803708 , 717563 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ เป็นพื้นที่พรุ ดินมีการปรับ pH ด้วยการใส่ปูนโดโลไมต์ พื้นที่โดยรอบเป็นป่าพรุ ดินมีสภาพเป็นกรดรุนแรงทั้งดิน บนดินล่าง (pH 3.5) มีชั้นดินอินทรีย์หนากว่า 1.2 เมตร ลักษณะทั่วไปของต้นปาล์ม ลำต้นอ่อน เตี้ย ก้านใบตก ความสูงของต้นปาล์ม ประมาณ 6 เมตร ความยาวรอบต้น เท่ากับ 2.30 เมตรพันธุ์ต้นปาล์ม เป็นพันธุ์ลูกผสมสุราษฎร์ธานี ลูกปาล์มน้ำหนักเบา



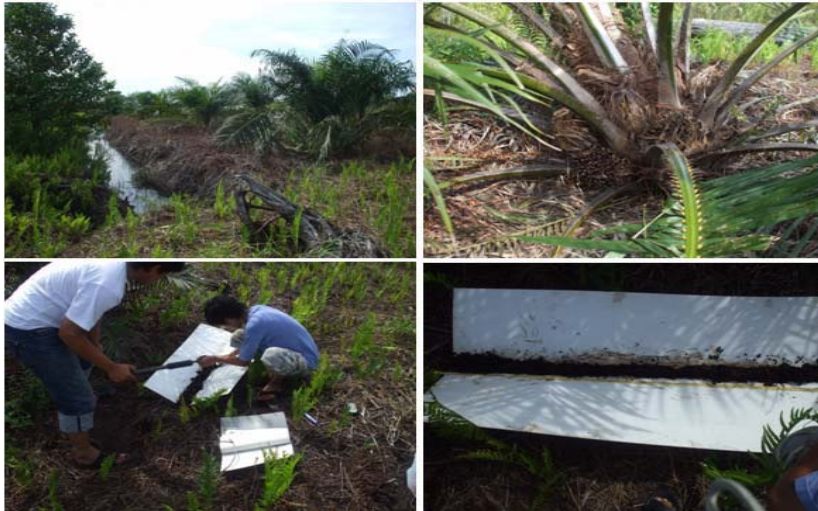
รูปที่ 4.37 จุดสำรวจดินที่ 4

จุดสำรวจดินที่ 5 ค่าพิกัด UTM 804401 , 717963 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่เป็นพื้นที่ราบ ลุ่มเชิงเขา พื้นที่บริเวณรอบสวนปาล์มมีน้ำขังแฉะ ไม่สามารถเจาะดินได้ลึกกว่า 50 เซนติเมตร เป็นพื้นที่พรุ มีชั้นอินทรีย์หนา ดินล่างจะมีดินเหนียวปน ดินมีสภาพเป็นกรด ดินบน pH 5 ต้น ปาล์มมีขนาดเล็กอายุประมาณ 2 ปี ความสูงถึงเรือนยอดของต้นปาล์มวัดได้ 2 เมตร ความยาว รอบต้น ไม่สามารถวัดได้พันธุ์ต้นปาล์มเป็นพันธุ์คอสตาริกา



รูปที่ 4.38 จุดสำรวจดินที่ 5

จุดสำรวจดินที่ 6 ค่าพิกัด UTM 806721 , 714570 เป็นพื้นที่ลุ่ม ดินเป็นดินพรุ มีชั้นดินอินทรีย์หนามากกว่า 1.2 เมตร ปฏิกริยาเคมีดินเป็นกรดรุนแรง (pH 3.5) พื้นที่น้ำโดยรอบวัด pH ได้ 4.16 ลักษณะทั่วไปของต้นปาล์มน้ำมัน ต้นปาล์มมีขนาดเล็กอายุประมาณ 2 ปี กว่า แต่บางต้นให้ผลผลิตแล้ว ความสูงของต้นปาล์มถึงเรือนยอดประมาณ 2 เมตร ความยาวรอบต้นไม่สามารถวัดได้ พันธุ์ปาล์มที่ปลูกคือ คอสตาริกา



รูปที่ 4.39 จุดสำรวจดินที่ 6

จุดสำรวจดินที่ 7 ค่าพิกัด UTM 805560 , 714820 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่เป็นพื้นที่ลุ่ม ดินเป็นดินพรุ ชั้นดินอินทรีย์หนามากกว่า 1.2 เมตร ดินมีสภาพเป็นกรดรุนแรง (pH 3.5) ลักษณะการเจริญเติบโตของต้นปาล์ม ระดับน้ำใต้ดินประมาณ 50 เซนติเมตร สามารถเจริญเติบโตได้ ต้นปาล์มอายุประมาณ 2- 3 ปี ความสูงของต้นปาล์มถึงเรือนยอด ประมาณ 2.5 เมตร ความยาวรอบต้น ไม่สามารถวัดได้ ต้นปาล์มเป็นพันธุ์คอสตาริกา



รูปที่ 4.40 จุดสำรวจดินที่ 7

จุดสำรวจดินที่ 8 ค่าพิกัด UTM 804459 , 715066 ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา เป็นพื้นที่พรุเดิม มีต้นเสม็ด และไม้ขนาดเล็กขึ้นโดยรอบ มีชั้นดินอินทรีย์หนาประมาณ 30 เซนติเมตร ดินเป็นดินเปรี้ยว ดินบน pH 4.0 ดินล่าง pH 3.5 ดินล่างเป็นดินเหนียว มีการวัดขนาดเล็กปน ดัมปาล์มมีขนาดเล็ก โดยมีอายุประมาณ 2 ปี ความสูงของต้นปาล์มถึงยอดวัดได้ 2 เมตร ความยาวรอบต้นไม่สามารถวัดได้ พันธุ์ปาล์มคอสตาริกา ต้นปาล์มสามารถเจริญเติบโตได้ดี



รูปที่ 4.41 จุดสำรวจดินที่ 8

จุดสำรวจดินที่ 9 ค่าพิกัด UTM 804668 , 715508 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำขัง ใช้ทำนา ติดกับคลองชลประทาน ลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ ดินเป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดอ่อน pH ดินบน 6.5 ดินล่าง 6 บางบริเวณมีการปลูกปาล์มน้ำมันแล้ว อายุไม่ถึงหนึ่งปี สภาพต้นปาล์มขาดการดูแลรักษา ยอดปาล์มถูกวัชพืชรบกวน ในขณะที่ดินก็เป็นดินเหนียว มีน้ำขังทำให้ต้นปาล์มไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร บริเวณใกล้เคียงมีการปรับพื้นที่เพื่อเตรียมปลูกปาล์มน้ำมัน การเจริญเติบโตของต้นปาล์มโดยทั่วไป ไม่ดี ต้นปาล์มไม่ยืดอก ต่างกับปาล์มที่ปลูกในดินพรุ ต้นดูแคระแกรน ไม่แตกใบ หรือแตกใบช้า ใบไม่สมบูรณ์



รูปที่ 4.42 จุดสำรวจดินที่ 9

จุดสำรวจดินที่ 10 ค่าพิกัด UTM 802112, 710567 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ใกล้เคียงพื้นที่พรุ มีป่าเสม็ดต้นขนาดเล็กขึ้นปกคลุม มีชั้นดินอินทรีย์หนาประมาณ 50 เซนติเมตร ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินอินทรีย์ปนกับดินเหนียว pH ดินบน 6 ดินล่าง 5 ระดับน้ำใต้ดินประมาณ 60 เซนติเมตร ลักษณะทั่วไปของต้นปาล์มเป็นปาล์มปลูกใหม่อายุประมาณ 7 เดือน ต้นปาล์มสามารถเจริญเติบโตได้ดี พื้นที่อีกด้านหนึ่งมีการปลูกยางพาราอายุมากกว่า 7 ปี



รูปที่ 4.43 จุดสำรวจดินที่ 10

จุดสำรวจดินที่ 11 ค่าพิกัด UTM 800920 , 712879 ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่พรุที่ถูกปรับสภาพเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เป็นที่ลุ่ม บริเวณใกล้เคียงยังมีป่าเสม็ดขึ้นหนาแน่น ดินเป็นดินพรุหรือดินอินทรีย์ มีชั้นดินอินทรีย์หนามากกว่า 1.2 สภาพดินเป็นกรด pH 4 ต้นปาล์มมีอายุประมาณ 1 ปี ลักษณะใบเขียวสด แต่ยังขาดการดูแล พันธุ์ปาล์มเป็นพันธุ์คอสตาริกามีหญ้าขึ้นปกคลุม



รูปที่ 4.44 จุดสำรวจดินที่ 11

จุดสำรวจดินที่ 12 ค่าพิกัด UTM 800008 , 714527 ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบบริเวณกว้าง มีหญ้าปกคลุมหนาแน่น ดินบนมีสีดำเป็นดินร่วน ไม่มีชั้นดินอินทรีย์ที่ชัดเจน มีกรวดปนเล็กน้อย ดินล่างเป็นดินเหนียวมีสีเทา พบสีเหลืองฟางข้าวลักษณะของดินเปรี้ยวเล็กน้อย pH ดินบน 6 ดินล่าง 5.5 ต้นปาล์มมีอายุไม่ถึง 1 ปี เจริญเติบโตได้แต่ลักษณะไม่สมบูรณ์ ขาดการดูแลมีหญ้าขึ้นปกคลุมต้นปาล์ม ต้นปาล์มเป็นพันธุ์คอสตาริกา



รูปที่ 4.45 จุดสำรวจดินที่ 12

จุดสำรวจดินที่ 13 ค่าพิกัด UTM 798699 , 717275 ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่พรุ เป็นที่ลุ่ม ดินมีความอืดตัวด้วยน้ำสูง ระดับน้ำใต้ดินไม่ถึง 50 เซนติเมตร มีชั้นดินอินทรีย์หนาประมาณ 50 เซนติเมตร ดินเป็นกรดจัด pH ดินบน 4 ดินล่าง 3.5 ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายละเอียด ต้องมีการใส่ปุ๋ยปรับสภาพ บางต้นใบล่างแสดงอาการใบและทางใบแห้งเป็นสีขาว เจ้าของกล่าวว่าเมื่อก่อนยังไม่เคยเป็นตอนนี้ปาล์มอายุประมาณ 9 ปี เริ่มแสดงอาการหลายต้น ต้นที่มีลักษณะดังกล่าวจะให้ผลผลิตน้อยหรือไม่มีผลผลิต ส่วนต้นที่เจริญเติบโตและให้ผลผลิตส่วนใหญ่ พบว่าเจ้าของสวนจะใส่ปุ๋ยและมีการให้ปุ๋ย ดูแลอย่างดี เมื่อเจาะดินสำรวจพบว่า ในชั้นดินอินทรีย์จะอืดตัวด้วยน้ำ ระดับน้ำใต้ดินประมาณ 50 เซนติเมตร เมื่อทดสอบดิน โดยการใส่ปูน พบว่าก่อนใส่ปูนดินล่างจะมี pH 3.5 เมื่อใส่ปูนโดโลไมต์ที่เกษตรกรซื้อมาในปริมาณเท่าๆ กับดินที่ใส่ในหลุมจนทดสอบ พบว่าสามารถเพิ่ม pH ของดินขึ้นมามากกว่า 7 อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมถือว่าปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดี พันธุ์ต้นปาล์มเป็นพันธุ์คอสตาริกา



รูปที่ 4.46 จุดสำรวจดินที่ 13

จุดสำรวจดินที่ 14 ค่าพิกัด UTM 798699 , 717275 ลักษณะภูมิประเทศเป็นสันทรายเก่า เดิมเป็นป่าเสม็ด มีการปรับสภาพเพื่อปลูกปาล์ม เนื้อดินเป็นดินทราย ในชั้นดินบนมีอินทรีย์วัตถุปน ช่วง 0-20 ซม. pH ดิน 5.0 ดินล่างเป็นดินทราย โดยรวมเป็นดินทรายตลอดทั้งโปรไฟล์ ต้นปาล์มมีอายุประมาณ 2 ปี กว่า แต่ยังไม่ให้ผลผลิต ต้นไม่สมบูรณ์เหลือง ดูแคระแกร็น

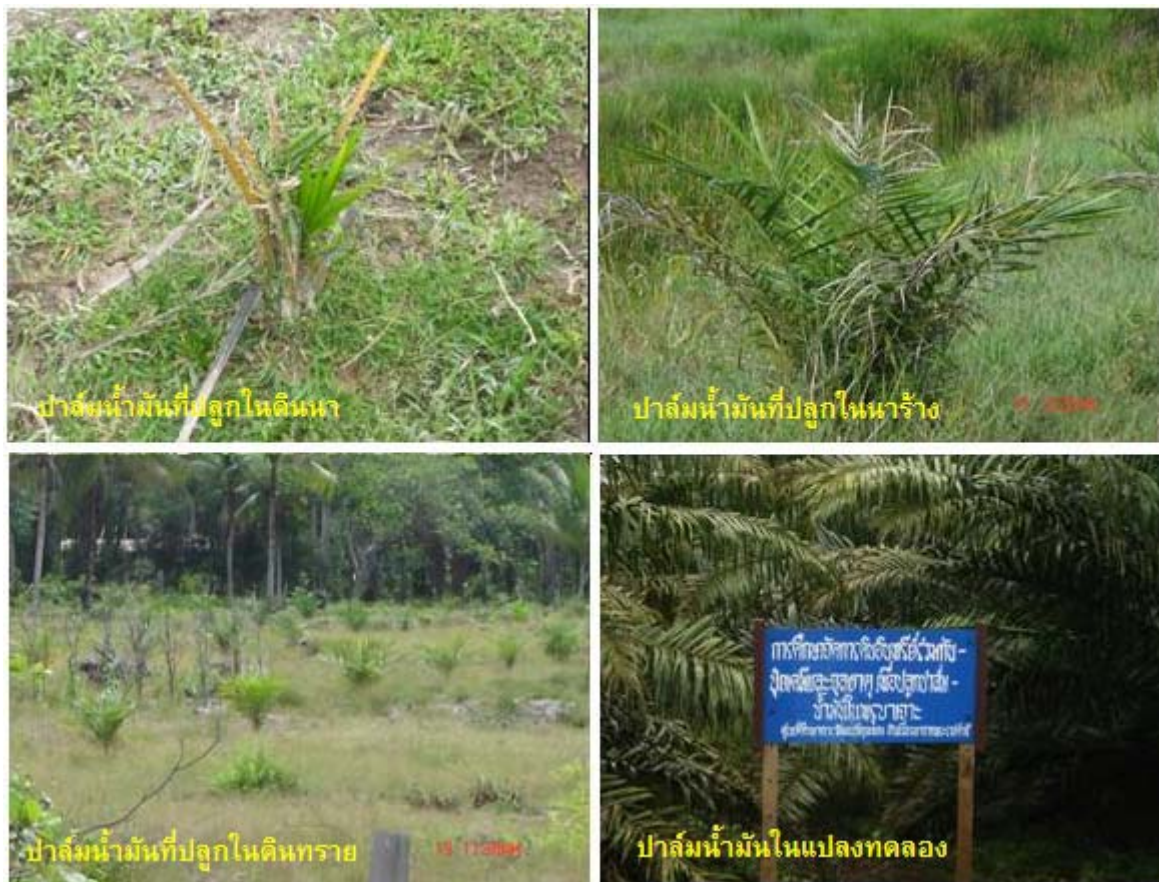
กล่าวโดยรวมผลการสำรวจดินและประเมินผลการเจริญเติบโตของต้นปาล์มน้ำมัน จะเห็นว่าในพื้นที่พรุเดิมที่มีการปลูกปาล์มน้ำมัน จะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงกรดจัด บริเวณที่มีชั้นดินอินทรีย์อยู่หนาปาล์มสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดี ถึงแม้จะมี pH ต่ำ โดยเฉพาะปาล์มขนาดเล็กสามารถจะเจริญเติบโตได้ แต่ถ้าหากปาล์มมีขนาดใหญ่ขึ้นพบว่า ปฏิกริยาดินจะมีผลต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตมากขึ้น ต้องมีการปรับสภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ย และปุ๋ยจึงจะทำให้ปาล์มน้ำมันโตและให้ผลผลิตสูง สิ่งที่เห็นได้ชัดจากการศึกษาคือปาล์มน้ำมันสามารถเติบโตได้ในดินที่



รูปที่ 4.47 จุดสำรวจดินที่ 14

มี pH ต่ำ ถึงแม้จะมีงานวิจัยหลายชิ้นที่กล่าวถึงเรื่องนี้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับพืชชนิดนี้ ยิ่งบริเวณไหนที่มีชั้นดินอินทรีย์หนาจะยิ่งมีปัญหาน้อยถึงแม้จะมีปัญหาเรื่องการยึดตัวของรากและลำต้น แต่สภาพพุ่มปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพุ่มที่มีการอัดตัวและสภาพดินเริ่มแน่น ดังนั้นปัญหาการล้มของ ปาล์มต่อไปจะน้อยลงซึ่งต่างจากอดีต แต่ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นคือ ชั้นดินอินทรีย์ที่จะลดลงทุกปี ถ้าหาก ไม่มีการจัดการใดๆ เพราะโดยธรรมชาติ เศษซากพืชจะถูกย่อยสลายอยู่แล้ว ประกอบกับการชะล้าง ของหน้าดินในช่วงฤดูฝนและการระบายน้ำออกอย่างรวดเร็วก็จะเป็นตัวเร่งให้ชั้นดินอินทรีย์บางลง อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นปัญหาเพราะดินล่างในพื้นที่พุ่มที่ติดทะเลเป็นดินทรายและเป็นดินเปรี้ยว ซึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงดิน ปัญหาการปลูกปาล์มในดินพุ่ม ที่พบในมาเลเซียที่สำคัญคือ ต้นทุนที่สูงขึ้นในการปรับปรุงดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมัน

และจากการสำรวจและประเมินการเจริญเติบโตของต้นปาล์มอาจสรุปได้ว่า พื้นที่ทั้งหมดใน นิคมฯ สามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ และปาล์มสามารถจะเจริญเติบโตได้ แต่พื้นที่ที่มีเนื้อดินเป็นดิน ทราย หรือดินเหนียวมีน้ำขังหรือมีน้ำอยู่ในดินสูงโดยเฉพาะในที่ลุ่มน้ำขังหรือที่ราบ ปาล์มจะมีการ เจริญเติบโตช้าและให้ผลผลิตน้อย (รูปที่ 4.48) ถ้าหากต้องการให้ปาล์มเจริญเติบโตได้ดีต้องมีการ ปรับปรุงสภาพแวดล้อม และปรับปรุงคุณสมบัติของดิน แต่ถ้าปลูกปาล์มในดินพุ่มหรือดินอินทรีย์ที่มี การสลายตัวของซากพืชซากสัตว์ที่สมบูรณ์ และมีชั้นดินอินทรีย์หนา และมีการจัดการที่ดีโดยเฉพาะ ในเรื่องธาตุอาหาร จะทำให้ปาล์มเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูง



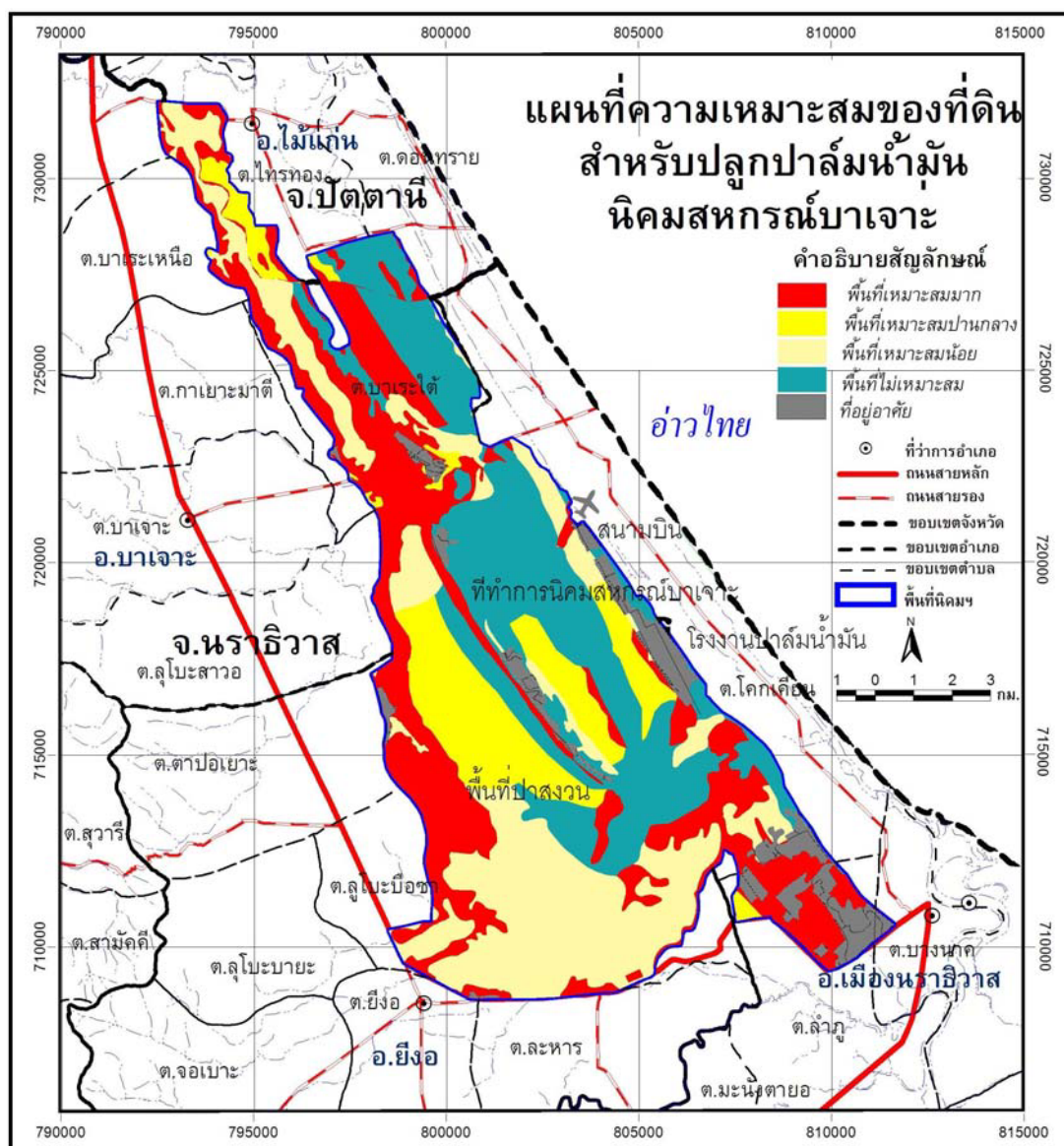
รูปที่ 4.49 การเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันที่ปลูกลงในสภาพดินที่ต่างกัน

4.2.2 การประเมินความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ

จากการประเมินความเหมาะสมสำหรับพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันตามเงื่อนไขที่กำหนด พบว่าในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะมีพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันมาก 23,851.70 ไร่ หรือ ร้อยละ 27.13 พื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่ปัจจุบันเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา โดยกระจายอยู่บริเวณขอบฝั่ง ตะวันตกของนิคมฯ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง 11,444.34 ไร่ ส่วนพื้นที่เหมาะสมน้อยและปานกลางมี พื้นที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.8 และพื้นที่ราบที่ สำหรับพื้นที่ในพื้นที่พรุส่วนใหญ่ไม่มีความ เหมาะสม ความเหมาะสมปานกลางและเหมาะสมน้อย ถึงแม้จะสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ แต่ต้องมี การบริหารจัดการอยู่ตลอดเวลาตลอดการเพาะปลูก จากการวิเคราะห์ที่ทำให้พื้นที่เหมาะสมน้อยมี ปัจจัยหลักที่สำคัญได้แก่ เป็นพื้นที่ลุ่ม มี pH ดินต่ำ บางพื้นที่ดินชั้นล่างเป็นดินทราย คุณลักษณะ อย่างนี้ เกษตรกรต้องพร้อมสำหรับการดูแลจัดการพื้นที่ ทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ย ปูนสำหรับการปรับ สภาพ และบางปีอาจจะน้ำท่วม และเมื่อสภาพของชั้นดินอินทรีย์ที่ลดลงจนระดับที่บางมาก และราก ปาล์มไม่สามารถเจริญเติบโตในดินทรายที่มีสภาพเป็นกรดจัด จะทำอย่างไร ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ วิจัยยังมีวิธีแก้ไขทั้งการปรับสภาพดินและผสมโคนต้นปาล์มด้วยดินที่มีคุณภาพเหมาะแก่การเจริญของ ต้นปาล์ม และการใส่วัสดุอินทรีย์เป็นประจำ

ตารางที่ 4.8 พื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน

ความเหมาะสม	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่เหมาะสมมาก	23,851.70	27.13
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง	11,444.34	13.02
พื้นที่เหมาะสมน้อย	23,228.37	26.42
พื้นที่ไม่เหมาะสม	23,776.98	27.05
ที่อยู่อาศัย	5,601.81	6.37
รวม	87,903.20	100.00



รูปที่ 4.50 แผนที่แสดงความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันในเขตนิคมสหกรณ์บาเจาะ

จากการประเมินความเหมาะสมของดินทำให้ทราบว่า การที่จะทำให้ผลผลิตของปาล์มเป็นไปตามคุณลักษณะนั้นมีความยากขึ้น การจัดการต้องมีต้นทุนที่สูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรจะมีผลตอบแทนที่ลดลง รัฐจะต้องเข้ามาดูแลช่วยเหลือในทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่สำคัญอีกอย่างคือโอกาสในการขาดน้ำของปาล์มในพื้นที่ที่มีอยู่ประมาณ 3 เดือนคือช่วงเดือน กุมภาพันธ์ มีนาคมและเดือนเมษายน (ใช้ข้อมูลสถานีวัดน้ำฝนของแม่น้ำบางนรากรมชลประทาน) เนื่องจากมีปริมาณฝน น้อยกว่า 100 มม.ต่อเดือน การขาดน้ำจะมีผลต่อคุณสมบัติของดินทั้งความชื้น การดูดธาตุอาหาร และความ เป็นกรดของดินที่มีโอกาสเพิ่มสูงขึ้น

4.3 การประเมินผลกระทบของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างที่เกิดขึ้นขึ้นในชุมชน

4.3.1 ทศนคติในการปลูกปาล์ม

จากการศึกษาทัศนคติในการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง ในด้านต่างๆ โดยใช้แบบสอบถามจากประชากรสองกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้ว และผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์ม น้ำมัน พบว่าทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในทางบวกกับโครงการดังกล่าวโดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 ผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมัน

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันนั้น ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 52 คน ในเนื้อหา 2 ประการ คือ ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป สภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน ข้อมูลที่ได้มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐาน

1) ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 52 คน แบ่งเป็นชาย ร้อยละ 72.41 และ หญิง ร้อยละ 27.59 ซึ่งเป็นวัยทำงานทั้งสิ้น คือ ส่วนมากมีอายุ 60 ปี ร้อยละ 24.14 อายุ 41-55 ร้อยละ 15.52 นอกนั้นมีอายุต่ำลงมาแต่สูงกว่า 18 ปี โดยส่วนมากมีครอบครัวแล้วและมีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 55.17 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.86 ระดับปวช. ร้อยละ 6.90 ปริญญาตรี ร้อยละ 3.45 ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 1.72 และไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 6.90 ซึ่งแสดง ให้เห็นว่า ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำ

การนับถือศาสนานั้นพบว่ามีผู้นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 70.69 ศาสนาพุทธร้อยละ 27.59 และศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.72 ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คน ร้อยละ 48.3 จำนวน 2-3 คน ร้อยละ 31 จำนวน 7-10 คน ร้อยละ 17.2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก

ทั้งนี้ ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่มากกว่าย้ายมาจากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 79.3 และเป็นคนที่ย้ายมาจากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 8.6 โดยส่วนมากย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่นิคม สหกรณ์บาเจาะเพราะมีที่อยู่อาศัยแต่ไม่มีที่ดินทำกิน ร้อยละ 12.1 แต่งงานกับคนในนิคมฯ ร้อยละ 10.3 นอกนั้นเพราะที่ทำกินไม่พอและต้องการปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่ม

2) สภาพเศรษฐกิจ

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของผู้ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมัน จะกล่าวถึงสภาพโดยทั่วไปในเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน ที่ดิน การถือครองที่ดิน และปัญหาการทำมาหากิน ดังนี้

อาชีพ ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีอาชีพหลัก 3 ลำดับแรก คือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 39.7 ทำสวนยางพารา ร้อยละ 29.3 เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 20.7 นอกนั้นทำงานรับจ้างกรีดยาง ทำนา ทำสวนปาล์ม สวนผลไม้ ลูกจ้างรัฐ ประมงชายฝั่ง ข้าราชการ เป็นต้น

ตารางที่ 4.9 อาชีพหลัก

ปัจจุบันมีอาชีพหลัก (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	39.7
สวนยาง	29.3
เลี้ยงสัตว์	20.7
รับจ้างกรีดยาง	13.8
ทำนา	10.3
ทำสวนปาล์ม	8.6
สวนผลไม้ผสมผสาน	8.6
ลูกจ้างของรัฐ	6.9
ประมงชายฝั่ง	5.2
ค้าขาย	3.4
ข้าราชการ	3.4
ประมงน้ำจืด	1.7
ไม่ได้ทำงาน	1.7
อื่น ๆ	6.9

รายได้ รายจ่าย หนี้สิน

ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 20.7 รายได้ 30,001- 40,000 บาท ร้อยละ 17.2 รองลงมาคือ รายได้ 50,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.5 และรายได้ 40,001 – 50,000 บาท และ 100,001 – 200,000 คิดเป็นร้อยละ 8.6 (ตารางที่ 4.10)

ด้านรายจ่ายนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี ร้อยละ 17.2 และส่วนมากมีรายจ่ายระหว่าง 20,000-60,000 บาท โดยประชากรตัวอย่างส่วนน้อยที่มีรายจ่ายระหว่าง 60,001-300,000 บาท ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.10 รายได้

รายได้ (โดยประมาณต่อปี)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000	20.7
20,000 – 30,000	8.6
30,001 – 40,000	17.2
40,001 – 50,000	8.6
50,001 – 60,000	15.5
60,001 – 70,000	6.9
70,001 – 80,000	6.9
80,001 – 90,000	5.1
90,001 – 100,000	0
100,001 – 200,000	8.6
200,001 – 300,000	1.7
มากกว่า 300,000	2

จากรายได้และรายจ่ายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ เพราะมีรายได้น้อยแต่รายจ่ายมากกว่าหรืออยู่ในระดับที่เท่ากัน ซึ่งส่งผลให้การประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตมีความยากลำบาก ขาดเงินเก็บสะสมเพื่อการหล่อเลี้ยงพัฒนาสถานภาพของตนเอง และส่งผลให้เกิดภาวะหนี้สินในลำดับต่อไป

ตารางที่ 4.11 รายจ่าย

รายจ่าย (โดยประมาณต่อปี)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000	17.2
20,000 – 30,000	13.8
30,001 – 40,000	12.1
40,001 – 50,000	13.8
50,001 – 60,000	13.8
60,001 – 70,000	3.4
70,001 – 80,000	6.9
90,001 – 100,000	3.4
100,001 – 200,000	5.2
200,001 – 300,000	1.7
มากกว่า 300,000	1.7

สำหรับหนี้สินนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนมากไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 63.8 และมีหนี้สิน ร้อยละ 36.2 โดยหนี้สินส่วนมากมาจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 20.7 หนี้สินจากนิคมสหกรณ์บาเจาะ ร้อยละ 17.2 หนี้สินจาก ธกส. ร้อยละ 6.9 หนี้สินจากกองทุนหมู่บ้านและจากแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตารางที่ (4.12)

ตารางที่ 4.12 แหล่งหนี้สิน

ท่านมีหนี้สินจากแหล่งใด	ร้อยละ
ญาติพี่น้อง	20.7
นิคมสหกรณ์บาเจาะ	17.2
ธกส.	6.9
กองทุนหมู่บ้าน	5.2
อื่น ๆ	5.2

ที่ดินและการถือครองที่ดิน

ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 69 โดยมีโฉนดหรือเอกสารสิทธิ์ ร้อยละ 77.59 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 การถือครองที่ดิน

ท่านมีที่ดินเป็นอย่างไร	ร้อยละ
ไม่มี	13.8
มีเป็นของตัวเอง	69
มีที่ดินที่ตนอื่นให้ทำกิน	1.7
อื่นๆ	8.6

ปัญหาการทำมาหากิน

ประชากรตัวอย่างส่วนมากประสบปัญหาด้านแหล่งน้ำ คือ เกิดภัยน้ำท่วม ร้อยละ 53.2 แหล่งน้ำไม่พอ ร้อยละ 19 ประสบปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน คือ พื้นที่ทำกินไม่พอ ร้อยละ 20.7 และดินเสื่อมคุณภาพ ร้อยละ 12.1 ประสบปัญหาด้านต้นทุนและการขายผลผลิต คือ ไม่มีทุน ร้อยละ 39.7 และทำแล้วไม่คุ้มทุน ร้อยละ 17.2 ตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ปัญหาการทำกิน

ท่านมีปัญหาการทำมาหากินด้านใด	ร้อยละ
น้ำท่วม	41.3
ไม่มีทุน	39.7
พื้นที่ทำกินไม่พอ	20.7
แหล่งน้ำไม่พอ	19
ไม่คุ้มทุน	17.2
สถานการณ์ไม่สงบ	15.5
ดินเสื่อม	12.1
อื่น ๆ	5.2

ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนมากขอความช่วยเหลือจาก ผู้ใหญ่บ้าน ญาติพี่น้อง อบต. กำนัน นายอำเภอ ตามลำดับ นอกจากนั้นก็ขอความช่วยเหลือจากสง. ส่วนบุคคลอื่นๆนั้นมีการขอความช่วยเหลือน้อยที่สุด เช่น อาสาสมัครในหมู่บ้าน ตำรวจ ผู้ว่าราชการ จังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เป็นต้น (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 การขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกิดปัญหาขอความช่วยเหลือจาก	ร้อยละ
ผู้ใหญ่บ้าน	56.9
ญาติพี่น้อง	48.3
อบต.	19
กำนัน	13.8
นายอำเภอ	13.8
โต๊ะอิหม่าม	6.9
สง.	3.4
อาสาสมัครในหมู่บ้าน	1.7
ตำรวจ	1.7
ผู้ว่าราชการจังหวัด	1.7
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	1.7
อื่น ๆ	1.7

3) สังคม วัฒนธรรม

สภาพโดยทั่วไปของประชากรตัวอย่างไม่มีตำแหน่งหรือบทบาทอย่างเป็นทางการทางสังคม มีประชากรตัวอย่างจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการมัสยิด ร้อยละ 12.98 และกรรมการโรงเรียน ร้อยละ 10.38 นอกนั้นเป็นปราชญ์ชาวบ้าน กรรมการหมู่บ้าน อสม. ประธานกลุ่ม เป็นต้น

หลังว่างจากการทำงานหรือประกอบอาชีพ ประชากรตัวอย่างมักพบปะพูดคุย นอน ดูโทรทัศน์ เลี้ยงนกกรงหัวจุก อ่านหนังสือ เล่นกีฬา ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 กิจกรรมหลังจากว่างงาน

หลังจากว่างงาน	ร้อยละ
พบปะพูดคุย	75.86
นอน	46.55
ดูโทรทัศน์	56.90
นกกรงหัวจุก	18.97
อ่านหนังสือ	17.24
เล่นกีฬา	10.34
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	10.34
อ่านอัลกุรอาน	6.90
เลี้ยงนกเขา	6.90
เที่ยว	5.17
อื่นๆ	12.07

สำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ประชากรตัวอย่างมักขอความช่วยเหลือจาก อบต. และญาติพี่น้องเป็นอันดับต้นๆ และก้านัน สจ. อาสาสมัครในหมู่บ้าน โต๊ะอิหม่าม เป็นลำดับรองลงมา เป็นต้น (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 บุคคลที่ขอความช่วยเหลือ

ขอความช่วยเหลือจาก	ร้อยละ
อบต.	56.90
ญาติพี่น้อง	48.28
ก้านัน	18.97
สจ.	13.79
อาสาสมัครในหมู่บ้าน	13.79
โต๊ะอิหม่าม	6.90
สส.	3.45

ตารางที่ 4.17 บุคคลที่ขอความช่วยเหลือ(ต่อ)

ขอความช่วยเหลือจาก	ร้อยละ
นายอำเภอ	1.72
ผู้ว่าราชการจังหวัด	1.72
ศูนย์ดำรงธรรมประจำจังหวัด	1.72
ผู้สื่อข่าว/สื่อมวลชน	1.72

ทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีพื้นที่ทำการเกษตร 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.2 ที่มากกว่า 10 ไร่มีจำนวนน้อย มีเพียงร้อยละ 6 โดยส่วนมากปลูกยางพารา ร้อยละ 41.38 มะพร้าว 27.59 นอกนั้นเป็นข้าวและผลไม้ ส่วนสาเหตุที่ทำให้ประชากรตัวอย่างยังไม่ปลูกปาล์มน้ำมันเหมือนคนอื่น มีเหตุผลหลายประการ ดังตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 สาเหตุที่ยังไม่ปลูกปาล์มน้ำมัน

สาเหตุที่ทํายังไม่ปลูกปาล์มน้ำมันเหมือนคนอื่น	ร้อยละ
พื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การปลูกปาล์ม	27.6
ยังไม่ทราบถึงนโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของรัฐ	24.1
ยังไม่แน่ใจถึงรายได้จากการปลูกปาล์ม	20.7
พื้นที่ปลูกอยู่เดิมก็สามารถให้รายได้ที่พอเพียงกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว	20.7
อื่น ๆ	17.2

ขณะเดียวกัน ประชากรตัวอย่างเห็นว่าพื้นที่ของตนเองยังไม่เหมาะสมแก่การปลูกปาล์มน้ำมันเพราะน้ำท่วมและน้ำไม่เพียงพอ ดินเสื่อมคุณภาพ ส่วนผลกระทบที่รับรู้จากการปลูกปาล์มของเพื่อนบ้านนั้น ประชากรตัวอย่างเห็นว่าไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 46.6 ส่วนประชากรตัวอย่างที่เห็นว่ามีผลกระทบ คือ ทำให้เสียสุขภาพเนื่องจากการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไฟฟ้า ร้อยละ 12.1 สภาพแวดล้อมเสียหาย เช่น ป่าพรุเสียหาย แหล่งน้ำจืดลดลง มีผลต่อการทำการเกษตรและความเป็นอยู่ ร้อยละ 12.1 อย่างไรก็ตาม ประชากรตัวอย่างก็มีความต้องการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม ถึงร้อยละ 81 (ตารางที่ 4.19) โดยมีเหตุผลดังนี้

ตารางที่ 4.19 เหตุผลของการเข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มน้ำมัน

เข้าร่วมโครงการปลูกปาล์ม เพราะ	ร้อยละ
ราคาดี/คุ้มทุน/มีความมั่นคง/ทำให้ฐานะดีขึ้น	58.62
รัฐบาลส่งเสริม/มีผู้สนับสนุน	62.07
ปลูกตามคนอื่น เพราะเห็นปาล์มน้ำมันได้รับความนิยม	18.97
อื่นๆ	8.62

ในการเข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มน้ำมันนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าควรนำพื้นที่พุ่มาใช้สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 74.14 พื้นที่นาร้าง ร้อยละ 31.03 นอกนั้นเป็นพื้นที่ทำนา พื้นที่รกร้าง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้ทำการสำรวจด้วยแบบสอบถามทัศนคติเพื่อตรวจสอบความพึงพอใจเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันระดับปานกลาง-น้อย และเห็นว่ารายได้เป็นแรงจูงใจมาก-มากที่สุด

ทัศนคติที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันนั้น ประชากรตัวอย่างเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันให้มากขึ้นทั้งในพื้นที่นาร้างและพื้นที่พุ่มา ขณะเดียวกันก็เห็นว่าส่วนหนึ่งควรรักษาพุ่มาไว้ให้อยู่ในสภาพเดิมด้วย

ในทัศนคติของผู้ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันนั้นเห็นว่า การปลูกปาล์มน้ำมันสามารถทำให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคงและควรปลูกพืชชนิดอื่นผสมผสานไปด้วย ส่วนผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นประชากรตัวอย่างเห็นว่า การปลูกปาล์มน้ำมันไม่น่าจะกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันในพุ่มา และมีแนวโน้มว่าจะขยายพื้นที่ให้มากขึ้นอีกด้วย (ตารางที่ 4.20) จากทัศนคติที่ได้ทำให้ภาพของการส่งเสริมการปลูกปาล์มโดยรัฐนั้นเป็นนโยบายที่ชาวบ้านให้การสนับสนุนและอยากเข้าร่วมโครงการถ้าหากว่าทำได้ ในขณะที่ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการเสียพื้นที่พุ่มา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงโดยมีผู้ที่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับนี้ ไม่ควรส่งเสริมให้มีการนำพื้นที่ป่าพุ่มาปลูกปาล์มน้ำมัน เพียงร้อยละ 4 เท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าตกใจสำหรับนักวิจัย ส่วนประเด็น การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างทำให้ไม่คุ้มค่าการลงทุน ส่วนใหญ่ตอบว่าปานกลางซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังไม่แน่ใจว่าคุ้มหรือไม่อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะยังไม่มีใครให้คำตอบได้เนื่องจากยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการปลูกปาล์ม ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ให้ผลผลิต

ตารางที่ 4.20 ทศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

ที่	รายการ	ระดับทัศนคติหรือความเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ท่านมีความรู้ความเข้าใจต่อปาล์มน้ำมันเป็นอย่างดี	0.00	11.54	59.62	19.23	9.62
2.	รายได้เป็นแรงจูงใจให้ปลูกปาล์มน้ำมัน	11.76	56.86	19.61	3.92	7.84
3.	ควรส่งเสริมฟื้นฟูนาร้างให้ปลูกปาล์มน้ำมันมากยิ่งขึ้น	17.65	60.78	17.65	3.92	0.00
4.	ควรส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ	34.62	34.62	25.00	5.77	0.00
5.	ควรส่งเสริมให้มีการรักษาพรุไว้ให้อยู่ในสภาพเดิม	17.31	21.15	32.69	17.31	11.54
6.	การปลูกปาล์มน้ำมันทำให้ชาวบ้านมีรายได้มั่นคง	17.31	36.54	28.85	11.54	5.77
7.	การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างทำให้ไม่คุ้มค่าการลงทุน	10.20	28.57	30.61	20.41	10.20
8.	การส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันทำให้เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน	1.96	5.88	17.65	41.18	33.33
9.	การปลูกปาล์มน้ำมันมีผลดี แต่ควรปลูกพืชอื่น ๆ ผสมผสานไปด้วย เพื่อลดความเสี่ยงต่อรายได้ของครอบครัว	21.57	25.49	31.37	5.88	15.69
10.	การปลูกปาล์มน้ำมันไม่กระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	16.00	28.00	34.00	12.00	10.00
11.	ไม่ควรส่งเสริมให้มีการนำพื้นที่ป่าพรุมาปลูกปาล์มน้ำมัน	4.00	8.00	12.00	30.00	46.00
12.	ไม่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันเพียงอย่างเดียว	18.00	18.00	16.00	20.00	28.00

4.3.1.2 ผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วนั้น ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 78 คน ในเนื้อหา 4 ประการ คือ ข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูลทั่วไป สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม), ผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง, ความรู้เกี่ยวกับปาล์มน้ำมันของชาวบ้าน แนวทางเลือก ข้อเสนอแนะ, และทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐาน

1) ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 78 คน แบ่งเป็นชาย 70 % และ หญิง 30% ซึ่งเป็นวัยทำงานทั้งสิ้น คือ ส่วนมากมีอายุ 60 ปี ร้อยละ 23.3 อายุ 35-55 ร้อยละ 14 โดยส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 44.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 33.7 ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 6.5 ปริญญาตรี ร้อยละ 3.9 และไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 5.2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนการนับถือศาสนานั้นพบว่าการนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 63.6 ศาสนาพุทธร้อยละ 36.3 และส่วนมากประชากรตัวอย่างมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คน ร้อยละ 53.2 จำนวน 2-3 คน ร้อยละ 22.1 จำนวน 7-10 คน ร้อยละ 16.9 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก

2) สภาพเศรษฐกิจ

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของผู้ปลูกปาล์มน้ำมันแล้ว จะกล่าวถึงสภาพโดยทั่วไปในเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน ที่ดิน การถือครองที่ดิน และปัญหาการทำมาหากิน ดังนี้

อาชีพ ประชากรตัวอย่างมีอาชีพหลักคือ ทำสวนปาล์ม ร้อยละ 65 สวนยางพาราและ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 16.9 อาชีพค้าขาย รับจ้างกรีดยาง ร้อยละ 13 นอกนั้นเป็นอาชีพเลี้ยงสัตว์ สวนผลไม้ ผสมผสาน ข้าราชการ ลูกจ้างรัฐ นักเรียนนักศึกษาและอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม พบว่าประชากรตัวอย่างมีอาชีพอื่นก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 46 และไม่มีเคยประกอบอาชีพอื่นมาก่อนคิดเป็นร้อยละ 43 (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 อาชีพ

อาชีพ	ร้อยละ
ทำสวนปาล์ม	65
สวนยาง	16.9
สวนผลไม้ผสมผสาน	3.9
รับจ้างทั่วไป	16.9
ค้าขาย	13
รับจ้างกรีดยาง	13
เลี้ยงสัตว์	1.3
ข้าราชการ	4
ลูกจ้างของรัฐ	10
นักเรียนนักศึกษา	1.3
อื่นๆ	7.8

รายได้ รายจ่าย หนี้สิน

ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้หลัก ต่ำกว่า 20,000 บาท รายได้ 30,001- 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.9 รองลงมาคือ รายได้ 50,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.2 ถัดมาคือ รายได้ 60,001 – 70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.6

ด้านรายจ่ายนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่าย 20,000-30,000 บาทต่อปี ร้อยละ 19.4 รายจ่าย 30,001-50,000 ร้อยละ 13.4 รายจ่าย 50,001-60,000 ร้อยละ 12 รายจ่าย 60,001-70,000 บาท ร้อยละ 10.4 (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 รายได้ รายจ่าย

รายได้	ร้อยละ	รายจ่าย	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000	16.9	ต่ำกว่า 20,000	4.5
20,000-30,000	7.8	20,000-30,000	19.4
30,001-40,000	16.9	30,001-40,000	13.4
40,001-50,000	10	40,001-50,000	13.4
50,001-60,000	14.2	50,001-60,000	12
60,001-70,000	11.6	60,001-70,000	10.4
70,001-80,000	3.9	70,001-80,000	3
80,001-90,000	2.6	80,001-90,000	9
90,001-100,000	10.3	90,001-100,000	9
100,001-200,000	6.5	100,001-200,000	3
200001-300,000	0	200001-300,000	0
มากกว่า 300,000	1.3	มากกว่า 300,000	0

จากรายได้และรายจ่ายดังกล่าวแสดงให้เห็นคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมัน คือ ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เพราะมีรายจ่ายมากกว่ารายรับหรืออยู่ในระดับที่เท่ากัน ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะหนี้สินและความยากลำบากในการดำรงชีพ โดยเฉพาะผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วนั้นพบว่าตกอยู่ในภาวะหนี้สินจำนวนมาก กล่าวคือ ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 67.5 โดยหนี้สินส่วนมากมาจากนิคมสหกรณ์บาเจาะ ร้อยละ 33.8 รองลงมาได้แก่ ธกส. ร้อยละ 22.1 นอกนั้นเป็นหนี้สินจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 10.4 จากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 7.8 และอื่นๆอีก ร้อยละ 15.6 (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แหล่งหนี้สิน

แหล่งหนี้สิน	ร้อยละ
นิคมสหกรณ์บาเจาะ	33.8
กองทุนหมู่บ้าน	7.8
ธกส	22.1
ญาติพี่น้อง	10.4
นายทุน	1.3
อื่นๆ	15.6

ที่ดินและการถือครองที่ดิน

ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 83.1 โดยมีโฉนดหรือเอกสารสิทธิ์ ร้อยละ 88.3

ปัญหาการทำมาหากิน

ประชากรตัวอย่างส่วนมากประสบภัยน้ำท่วม ร้อยละ 53.2 รองลงมาคือ รายจ่ายมากกว่า รายรับ ร้อยละ 29.9 ขายผลผลิตไม่คุ้มทุน ร้อยละ 26 พื้นที่ทำกินไม่พอ ร้อยละ 15.6 สถานการณ์ไม่สงบและดินเสื่อม ร้อยละ 11.7 แหล่งน้ำไม่พอ ร้อยละ 7.8 และปัญหาอื่นๆ ร้อยละ 3.9 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาหลักของการปลูกปาล์มน้ำมันคือ น้ำท่วม สภาพดิน และการตลาด (ตารางที่ 4.241)

ตารางที่ 4.24 ปัญหาการทำมาหากิน

ปัญหา	ร้อยละ
แหล่งน้ำไม่พอ	7.8
น้ำท่วม	53.2
รายจ่ายมากกว่ารายรับ	29.9
สถานการณ์ไม่สงบ	11.7
ดินเสื่อม	11.7
พื้นที่ทำกินไม่พอ	15.6
ขายผลผลิตไม่คุ้มทุน	26
อื่นๆ	3.9

3) สังคม วัฒนธรรม

สภาพโดยทั่วไปของประชากรตัวอย่างไม่มีตำแหน่งหรือบทบาทอย่างเป็นทางการทางสังคม มีประชากรตัวอย่างจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 12.98 และกรรมการมัสยิด ร้อยละ 10.38 นอกนั้นเป็นกรรมการโรงเรียน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เป็นต้น

หลังว่างจากการทำงานหรือประกอบอาชีพ ประชากรตัวอย่างมักพบปะพูดคุย ดูโทรทัศน์ และนอนพักผ่อน ส่วนกิจกรรมอื่นๆมีเพียงเล็กน้อย เช่น อ่านหนังสือ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เลี้ยงนก กรงหัวจุก เล่นกีฬา เทียว เป็นต้น

สำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ประชากรตัวอย่างมักขอความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง เป็นอันดับแรก และผู้ใหญ่บ้าน อบต. ออแหมตวอ กำนัน นายอำเภอ เป็นลำดับรองลงมา (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา

ขอความช่วยเหลือจาก	จำนวน	ร้อยละ
ญาติพี่น้อง	42	54.54
ผู้ใหญ่บ้าน	26	33.76
อบต.	21	27.27
อสม.ตำบล	5	6.49
กำนัน	3	3.89
นายอำเภอ	1	1.29

ผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

ผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างจะกล่าวถึงประวัติการปลูกปาล์มน้ำมันในประเด็นต่างๆ คือ ระยะเวลา รายได้ รายจ่าย หนี้สิน พื้นที่ปลูก ดังต่อไปนี้

ระยะเวลา ประชากรตัวอย่างส่วนมากปลูกปาล์มมาแล้ว 4-10 ปี ร้อยละ 31.2 รองลงมาปลูกมาแล้ว 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.8 ส่วนที่เพิ่งเริ่มปลูกตั้งแต่ 1 ปี ร้อยละ 13 และปลูกแล้ว 2-3 ปี ร้อยละ 11.7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ปลูกปาล์มกันมานานแล้วและกำลังอยู่ในช่วงของการเก็บเกี่ยวผลผลิต

รายได้จากปาล์มน้ำมัน

ประชากรตัวอย่างส่วนมากมีรายได้จากการปลูกปาล์มน้ำมันต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 19.5 รองลงมาคือ 20,000- 30,000 บาท ร้อยละ 13 รายได้ 50,001-60,000 บาท ร้อยละ 9.1 รายได้ 30,001-50,000 บาท ร้อยละ 5.2

หนี้สินจากการปลูกปาล์ม

ด้านหนี้สิน ประชากรตัวอย่างมีหนี้สินสูงสุด 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 13 และ 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 11.7 นอกนั้นอยู่ในระดับ 20,000-30,000 บาท ร้อยละ 9.1 และจำนวน 50,001-80,000 บาท ร้อยละ 2.6-3.9 (ตารางที่ 4.26)

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ประชากรตัวอย่างส่วนมากปลูกปาล์มในพื้นที่พรุ ร้อยละ 75.3 รองลงมาปลูกในพื้นที่ลุ่ม ร้อยละ 18.2 โดยส่วนมากมีอัตราการใช้ปุ๋ย 3 กระสอบต่อไร่ต่อปี ร้อยละ 46.8 รองลงมาใช้ปุ๋ยประมาณ 1 กระสอบต่อไร่ต่อปี ร้อยละ 27.3 และใช้ปุ๋ยประมาณ 2 กระสอบต่อไร่ต่อปี ร้อยละ 16.9 คิดเป็นค่าใช้จ่ายปุ๋ยมากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 32 จำนวน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 19 และ 5,000 บาท ร้อยละ 18 ขณะเดียวกัน เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันยังต้องใช้ปุ๋ยนขาวในการปรับสภาพดินอีก ร้อยละ 29.9 โดยส่วนมากจะใช้ปุ๋ยนขาว 50 กิโลกรัม/ปี ร้อยละ 22 และ มากกว่า 100 กิโลกรัม ร้อยละ 4

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การปลูกปาล์มน้ำมันต้องอาศัยต้นทุนสูงและการดูแลรักษาเป็นอย่างดี เกษตรกรก็ยังคงคิดที่จะขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 76.3 ซึ่งเดิมทีเกษตรกรมีพื้นที่เดิมเป็นนาข้าว ร้อยละ 22.1 โดยทั้งหมดมีสภาพเป็นพรุถึงร้อยละ 74 และเป็นพื้นที่รกร้าง ร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.26.หนี้สินจากการปลูกปาล์มน้ำมัน

หนี้สิน	ร้อยละ
ไม่มีหนี้สิน	33.8
ต่ำกว่า 20,000	2.6
20,000-30,000	9.1
30,001-40,000	1.3
40,001-50,000	1.3
50,001-60,000	2.6
60,001-70,000	5.2
70,001-80,000	3.9
90,001-100,000	1.3
100,001-200,000	13
200001-300,000	11.7
มากกว่า 300,000	1.3

ความรู้เกี่ยวกับปาล์มน้ำมันของชาวบ้าน

การปลูกปาล์มน้ำมันของประชากรตัวอย่างส่วนมากได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ ร้อยละ 67.53 ขณะที่เจ้าหน้าที่เกษตร เพื่อนบ้าน และอื่นๆอยู่ในลำดับรองลงมา โดยคนที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วมักใช้พื้นที่เดิมซึ่งเคยเป็นพรุ ร้อยละ 74.03 และพื้นที่นาร้าง 22.08 เพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน เพราะส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรจากนิคมสหกรณ์บาเจาะ ร้อยละ 68.83 และได้รับทุนอุดหนุนให้ปลูก ร้อยละ 15.58 ขณะเดียวกันส่วนหนึ่งก็มองเห็นว่าเป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ ร้อยละ 12.99 เป็นต้น โดยส่วนมากรับรู้การส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันจากเจ้าหน้าที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ ร้อยละ 64.94 เพื่อนบ้าน ร้อยละ 25.97 และเจ้าหน้าที่เกษตร ร้อยละ 27.27

สำหรับความรู้เรื่องปาล์มน้ำมัน ประชากรตัวอย่างมีความรู้เพียงเล็กน้อย เพราะเพิ่งเรียนรู้และเพิ่งปลูกได้ไม่เกิน 5 ปี (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 ความรู้เกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน

ความรู้เรื่องปาล์ม	ร้อยละ
รู้เพียงเล็กน้อย เพราะเพิ่งเรียนรู้และเพิ่งปลูกได้ไม่เกิน 5 ปี	53.25
ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและเจ้าหน้าที่ให้การฝึกอบรม ไม่ต่ำกว่า 5 ปี	18.18
มีความรู้อย่างดี เพราะมีประสบการณ์ยาวนานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่	12.99
ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี	11.69

อย่างไรก็ตาม แม้การปลูกปาล์มน้ำมันยังเป็นเรื่องใหม่ ประชากรตัวอย่างก็อยากได้รับความช่วยเหลือด้านการลงทุน การประกันราคา การให้ความรู้ และเพิ่มที่ดินทำกินให้ (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 อยากได้รับความช่วยเหลือ

อยากได้รับความช่วยเหลือ	ร้อยละ
ทุน	76.11
ประกันราคา	62.68
ความรู้เรื่องปาล์มน้ำมัน	56.71
เพิ่มที่ดินทำกิน	55.22

ทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

การสำรวจด้วยแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 58 แต่ก็มีประชากรตัวอย่างจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจดี คิดเป็นร้อยละ 29 โดยที่ประชากรตัวอย่างเห็นว่ารายได้เป็นแรงจูงใจให้ปลูกปาล์มน้ำมันในระดับมาก-มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 ขณะที่ร้อยละ 30.56 อยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนคติที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันนั้น ประชากรตัวอย่างเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ เพราะปาล์มน้ำมันช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ และการปลูกปาล์มน้ำมันไม่กระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ประชากรตัวอย่างเห็นว่า ควรปลูกพืชอื่นๆผสมผสานไปด้วย เพื่อลดความเสี่ยงต่อรายได้ของครอบครัว (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 ทศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

ที่	รายการ	ระดับทัศนคติหรือความเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ท่านมีความรู้ความเข้าใจต่อปาล์มน้ำมันเป็นอย่างดี	11.76	47.06	11.76	23.53	5.88
2.	รายได้เป็นแรงจูงใจให้ปลูกปาล์มน้ำมัน	20.83	38.89	30.56	8.33	1.39
3.	ควรส่งเสริมฟื้นฟูนาร้างให้ปลูกปาล์มน้ำมันมากยิ่งขึ้น	34.72	47.22	13.89	4.17	0.00
4.	ควรส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ	47.22	38.89	9.72	2.78	1.39
5.	ควรส่งเสริมให้มีการรักษาพรุไว้ให้อยู่ในสภาพเดิม	8.33	15.28	19.44	36.11	18.06
6.	การปลูกปาล์มน้ำมันทำให้ชาวบ้านมีรายได้มั่นคง	20.83	36.11	31.94	5.56	1.39
7.	การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างทำให้ไม่คุ้มค่าการลงทุน	2.94	19.12	45.59	26.47	5.88
8.	การส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันทำให้เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน	4.23	4.23	12.68	25.35	53.52
9.	การปลูกปาล์มน้ำมันมีผลดี แต่ควรปลูกพืชอื่น ๆ ผสมผสานไปด้วย เพื่อลดความเสี่ยงต่อรายได้ของครอบครัว	11.27	30.99	39.44	9.86	8.45
10.	การปลูกปาล์มน้ำมันไม่กระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ	7.04	25.35	40.85	11.27	15.49
11.	ไม่ควรส่งเสริมให้มีการนำพื้นที่ป่าพรุมาปลูกปาล์มน้ำมัน	1.41	9.86	11.27	42.25	35.21
12.	ไม่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันเพียงอย่างเดียว	16.90	18.31	9.86	26.76	28.17

กล่าวโดยสรุปข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันและผู้ที่ปลูกแล้ว พบว่ามีลักษณะคล้ายคลึงหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ประสบภาวะหนี้สิน การศึกษาน้อย ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปซึ่งส่วนมากเกี่ยวกับการเกษตร โดยผู้กลุ่มที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วพบว่าเป็นเพศชายที่ให้การสัมภาษณ์ อยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ 4-5 คน ในด้านสภาพเศรษฐกิจพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จะประกอบอาชีพทำสวนปาล์มเป็นหลัก รองลงมาคืออาชีพทำสวนยางและรับจ้างทั่วไป โดยที่ในอดีตเคยมีอาชีพอื่นมาก่อน ผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้หลักและรายได้รองรวมกันอยู่ในระดับต่ำ คือ ต่ำกว่า 20,000 รองลงมาคือ 50,001-60,000 บาทโดยประมาณต่อปี ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ที่ต่ำ เมื่อสังเกตจากรายจ่ายจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ มีรายจ่ายอยู่ในระดับ 20,000- 30,000 บาทต่อปี เมื่อรายได้และรายจ่ายไม่เหมาะสมกัน จึงเกิดเป็นหนี้สิน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์จะมีหนี้สิน โดยแหล่งหนี้สินที่มากที่สุดคือ นิคมสหกรณ์บาเจาะ รองลงมา คือ ธกส. ในส่วนของการมีที่ดินเป็นของตนเอง พบว่าส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง รวมทั้งมีเอกสารสิทธิ์ ปัญหาการทำการหากินที่ผู้ให้สัมภาษณ์ประสบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำท่วมและรายจ่ายมากกว่ารายรับ ในด้านผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง พบว่า มีรายได้จากการปลูกปาล์มเพียงอย่างเดียวอยู่ในระดับต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี รองลงมา 20,000-30,000 บาทต่อปี โดยมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เป็นหนี้สินจากการปลูกปาล์ม ลักษณะพื้นที่ที่ใช้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนมากคือพื้นที่พรุ รองลงมาเป็นพื้นที่ลุ่ม ซึ่งเมื่อกล่าวถึง

ลักษณะพื้นที่เดิมก่อนที่จะปลูกปาล์มพบว่าพื้นที่เดิมส่วนใหญ่จะเป็นพรุและเป็นพื้นที่ที่เคยทำนา ในการบำรุงต้นปาล์มผู้ให้สัมภาษณ์จะใส่ปุ๋ย 3 กระสอบ/ไร่/ปี มากที่สุด เมื่อมีการใส่ปุ๋ยส่วนที่ตามมาคือ ค่าใช้จ่ายโดยรวมแล้วจะมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยมากกว่า 30,000 บาท/ปี แต่เมื่อถามถึงความคิดที่จะขยายพื้นที่ปลูกปาล์มอีกหรือไม่ ปรากฏว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดที่จะขยายพื้นที่ปลูกปาล์มอีก

ผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน รองลงมาคือ 2-3 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่มากกว่าคนที่ย้ายมาจากที่อื่น ส่วนคนที่ย้ายเข้ามาในพื้นที่นิคมบาเจาะเนื่องมาจากสาเหตุมีที่อยู่อาศัยแต่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ได้แต่งงานกับคนพื้นที่นิคมบาเจาะ ด้านสภาพเศรษฐกิจ ผู้ให้สัมภาษณ์มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพทำสวนยางพารา โดยมีรายได้หลักและรายได้รองรวมกันต่อปีอยู่ในระดับต่ำ คือมีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือรายได้ 30,001-40,000 บาท /ปี ในส่วนของรายจ่ายโดยประมาณต่อปี ก็อยู่ในระดับต่ำเช่นกัน คือ ส่วนใหญ่จะต่ำกว่า 20,000 บาท /ปี เช่นกัน ซึ่งเมื่อนำรายได้และรายจ่ายมาเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ดังนั้นผู้ให้สัมภาษณ์จึงไม่มีหนี้สินมากกว่ามีหนี้สิน ส่วนคนที่มีหนี้สินจะเป็นหนี้สินกับญาติพี่น้องเป็นส่วนมาก ในส่วนพื้นที่ทำกินพบว่าจะมีที่ดินเป็นของตนเอง ซึ่งปัญหาการทำมาหากินที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาน้ำท่วม รองลงมาคือไม่มีทุนในการทำมาหากิน โดยรวมแล้วเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ผู้ให้สัมภาษณ์จะขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้าน ญาติพี่น้อง ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์ม น้ำมัน จะเห็นได้ว่า มีสาเหตุที่ทำให้ผู้สัมภาษณ์ไม่ปลูกปาล์มน้ำมันเหมือนกันคือ คิดว่าพื้นที่ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ยังไม่ทราบถึงนโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์ม น้ำมัน เมื่อถามถึงรายได้จากการปลูกพืชทั้งหมด ปรากฏว่า ยังไม่ได้ปลูก จึงไม่มีรายได้ และไม่มีหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ เมื่อถามถึงความคิดเห็นที่มีต่อการปลูกปาล์มของเพื่อนบ้านที่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากเพื่อนบ้านมีเพียงบางส่วนที่ได้รับผลกระทบ และหากมีโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการเข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 81 โดยมีความคิดที่จะใช้พื้นที่พรุในการปลูกปาล์มมากถึงร้อยละ 71 รองลงมาคือ ใช้พื้นที่นาร้าง

นโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์มในพื้นที่ภาคใต้โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นนโยบายที่ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการที่เป็นผลมาจากหลายปัจจัยที่เกื้อหนุนทั้งปัจจัยด้านความยากจนของคนในพื้นที่ ปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยด้านการบริหารจัดการของคนและหน่วยงานภาครัฐ ในการปลูกปาล์มน้ำมันนั้นถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นในภาคใต้ โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนเพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน แต่จากการศึกษาสำหรับผู้ปลูกปาล์มน้ำมันแล้วนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปาล์ม น้ำมันระดับปานกลาง หรือบางคนก็ให้สัมภาษณ์บอกด้วยตนเองว่ารู้เรื่องเกี่ยวกับปาล์มน้อย ถึงแม้จะมีบางคนหรือบางกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปาล์มเป็นอย่างดี ส่วนผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์ม น้ำมันและสนใจที่จะปลูกยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย

อย่างไรก็ตาม ประชากรตัวอย่างก็เห็นพ้องกันว่ารายได้เป็นแรงจูงใจมากที่สุดที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติที่ประชากรตัวอย่างเห็นว่าควรมีการส่งเสริมหรือขยายพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันทั้งในพื้นที่นาร้างและพรุ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ โดยลดความเสี่ยงด้วยการสนับสนุนให้มีการปลูกพืชชนิดอื่นผสมผสานพร้อมกันไปด้วย ส่วนในด้านผลกระทบนั้น ประชากรตัวอย่างส่วนมากมองไม่เห็นว่าการปลูกปาล์มน้ำมันจะกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติได้อย่างไร มีประชากรตัวอย่างเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 10.00-15.49 เท่านั้น ที่มองเห็นผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ แต่ส่วนมากไม่มั่นใจ คือมีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 34.00-40.85 ซึ่งมีความหมายว่าอาจจะส่งผลกระทบหรืออาจจะไม่ส่งผลกระทบ

ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่รัฐจากการสัมภาษณ์และพูดคุยส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่ได้มองผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก มุ่งมองถึงวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไรจึงจะปลูกพืชในพื้นที่พรุได้ และทำอย่างไรจึงจะผลักดันโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มในพื้นที่นาร้างและในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ ถึงแม้จะมีการพูดถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่บ้างแต่ผลจากการดำเนินงาน 20 กว่าปีชี้ให้เห็นว่าพื้นที่โครงการพรุบาเจาะหรือพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะหลังจากที่ได้จัดตั้งเป็นนิคมตามกฎหมายก็มุ่งหวังเปลี่ยนพื้นที่พรุให้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมและใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างซึ่งก็มีจุดกำเนิดมาจากการปลูกปาล์มในพื้นที่พรุ และขยายไปสู่พื้นที่นาร้างซึ่งเป็นโครงการที่ผลักดันโดยรัฐบาลตลอด ผลที่ได้จากแบบสอบถามก็สามารถชี้ให้เห็นว่าคนในพื้นที่ส่วนใหญ่พร้อมที่จะเปลี่ยนพื้นที่พรุให้เป็นพื้นที่ทำมาหากินโดยไม่ได้มองผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งดูจะไกลตัวสำหรับชาวบ้าน และแน่นอนผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้หลายอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ระบบนิเวศในพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศที่ถูกเปลี่ยนย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เมื่อพื้นที่พรุเปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน พืชชนิดอื่นที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวย่อมเป็นพืชที่เจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบปาล์มน้ำมัน การผลิตพืชแบบเดิมโดยเฉพาะการทำนาย่อมเป็นไปได้ยากในอนาคต เพราะจะมีค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกที่สูงขึ้น และไม่สามารถเพาะปลูกได้เพาะไม่คุ้มทุน

4.3.2 ทัศนคติจากการสัมภาษณ์

4.3.2.1 ตัวแทนเกษตรจังหวัดปัตตานี สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร นายจำเดิม ทองคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6 ว นายชาญณรงค์ วิรุณสาร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และ นายอภิสิทธิ์ มุกดาร์ตัน

ได้ให้ข้อมูลดังนี้ กรมพัฒนาที่ดินเป็นฝ่ายไปปรับปรุงแปลงให้ ฝ่ายเกษตรจังหวัดเป็นผู้ให้ความรู้ ให้การอบรมแก่ผู้ปลูกปาล์ม หรือผู้คนที่ให้ความสนใจ โดยมีเกษตรตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ไปแนะนำ เยี่ยมเยียน ชักชวนชาวบ้านให้มาร่วม ส่วนคนที่ปลูกปาล์มแล้วก็ให้ความรู้ต่อเนื่อง สำหรับเกษตรกรที่เข้ามาอบรมนั้น ยังไม่ค่อยมีความรู้ลึก โดยทางเกษตรเริ่มให้ความรู้ตั้งแต่เริ่มโครงการร่วมกับพัฒนาที่ดิน สหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มจังหวัดปัตตานี (ฉัตรชัย เจ๊ะปอ เป็นประธาน) เกษตรจังหวัด

นั้นให้การส่งเสริม ให้ความรู้ บางครั้งก็รับสมัครด้วย แต่ก็ส่งต่อไปยังสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง การทำงานนั้นเป็นการบูรณาการกันระหว่างพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ สหกรณ์ เกษตรจังหวัด บัณฑิต หลักเกณฑ์ พื้นที่รวมกันไม่ต่ำกว่าห้าสิบไร่ พัฒนาที่จัดการให้เสร็จ มีงบประมาณในการอบรม คนที่ผ่านการอบรม มีสวนปาล์ม ก็ให้สมัครเป็นสมาชิก ดำเนินการโดยสหกรณ์ โดยเสียค่าสมัคร ประมาณ 380 หรือ 350 พอสมัครเสร็จ สหกรณ์ก็จะให้ปัจจัยการผลิต และมีเงินให้กู้ด้วย แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ สำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น มีสองกรณี คือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อสมัครเป็นสมาชิกแล้ว คือ ได้พันธุ์ฟรี ปรับปรุงพื้นที่ ได้ปุ๋ย 3 ปี ฟรี หลังจากสามปีก็เริ่มให้ผลผลิตแล้ว หลังจากสามปี โดยพื้นฐานแล้ว พอหมดปุ๋ย ก็หมด พัฒนาที่ดินก็เขียนโครงการของบจากกรม ด้วย จาก ศอ.บต. ด้วย และยังมีกรมส่งเสริมรับโดยตรง ก็มี แต่จะไม่ให้อะไรเลย เพียงแต่ว่า พอรับสมัครเสร็จ ถ่ายทอดความรู้ให้ สิทธิที่จะได้ก็คือ ไปอยู่กับ ธกส. โดยนำไปประกาศไปยื่นให้ โดยจะมี ส่วนลดอัตราดอกเบี้ยพิเศษให้ (รู้สิกว่า 2.5) ซึ่งส่วนที่ลดนั้นรัฐเป็นฝ่ายช่วยให้

พื้นที่เป้าหมายที่กระทรวงกำหนดคือ นิคม 50,000 พัฒนาที่ดิน 50,000 พัฒนาที่ดิน ปรับปรุงดิน สหกรณ์แจกปัจจัย บัณฑิต ก็ไปสอนการทำบัญชี บางคนก็ปลูกเกือบสิบปีก็มี ของยะ หริ่งก็มี แต่ก็เอาพันธุ์ปาล์มมาจากมาเลเซีย แล้วได้ผลผลิตไม่ดีก็มี ปัจจุบันได้ทำไปแล้ว ที่มีอยู่เดิมคง จะไม่ถึงหมื่นไร่ ความจริงก็คือ อะไรที่ชาวบ้านไม่ได้ออกเงิน ก็จะดูแลน้อยลง บางพื้นที่ก็น้ำท่วม น้ำ ขัง นาร้าง น้ำจะขังปกติอยู่แล้ว ถ้าอายุแค่ 5-6 เดือน ก็ตาย ก็มี ส่วนที่เหลือก็มีปัญหาเรื่องหนูอีก สรุปแล้วที่ทำไปแล้วก็คงจะเกินครึ่งแล้ว ปัญหาที่พบมากที่สุดก็คือ การเอาใจใส่ของเกษตรกรน้อย เพราะ ปาล์มนั้นหากพูดจริง ๆ เป็นพืชสำหรับคนมีเงิน แม้จะเป็นพืชได้ผลผลิตสูง แต่ก็ต้องลงทุนสูง ปุ๋ยแพง แล้วปาล์มถ้าได้รับปุ๋ยไม่ดี ดอกก็เป็นตัวผู้ เราก็ส่งเสริมปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ แต่ก็มีเล็กน้อย ก็ต้องซื้อ ปุ๋ยใส่ ปาล์มนั้นถ้าจะให้เหมาะสม พื้นที่อย่างน้อยต้องมี 10 ไร่ ขึ้นได้ ส่วนมากเกษตรกรมี 2-5 ไร่ เมื่อเป็นความต้องการ รัฐก็ต้องจัดการให้

ที่ลุ่มที่จะปลูกปาล์ม พอปลูกปาล์มก็จะทำคลองระบาย น้ำก็ปลูกไม่ได้ เพราะน้ำลงไปในนั้น น้ำก็แห้งหมด ดังนั้น เมื่อเกษตรกรจะปลูกข้าว แต่ไม่มีน้ำเพราะปาล์มแย่งไปหมด นาที่ทิ้งร้าง ไม่อยาก ทำต่อ ปัญหาอย่างนี้คิดว่าคงต้องมีการแบ่งโซนว่าพื้นที่ไหน แต่ก็ยาก หากพูดถึงการส่งเสริม เยอะๆตามเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น น้ำก็ต้องใช้เยอะ ถ้าหน้าแล้งมาแล้วจะมีแผนจัดการยังไง จะเอาน้ำที่ ไหนมาให้ ปกติหน้าฝนก็ต้องระบายออกอยู่แล้วเพื่อแก้ปัญหา น้ำท่วม ที่กันเอาไว้ก็มีนิดหน่อย พอ หน้าแล้งแล้วจะทำอย่างไร ยังไม่ได้คิด

หากย้อนถึงช่วงที่น้ำมันแพง รัฐก็มีนโยบายว่าจะมีแผนอะไรบ้างที่ลดการนำเข้า แล้วสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้พื้นที่การทํานาก็น้อยอยู่แล้ว แล้วมีการทิ้งร้าง ก็คิดกันว่าจะทำอย่างไรให้ ชาวบ้านมีงานทำ มีรายได้ ก็เลยมาส่งเสริมให้ปลูกปาล์ม เพราะถึงไม่ปลูกปาล์มชาวบ้านก็ไม่ทำอะไร อยู่แล้ว ยิ่งปัจจุบัน บัตตานีมีอาชีพอื่น มีโรงงานอุตสาหกรรม คนรุ่นใหม่ก็ไม่ทำนาทำสวน ทำโรงงาน ก็เอาเงินมาซื้อข้าวกิน ส่วนนาข้าวปลูกแล้ว 3-4 เดือนกว่าจะได้ผลผลิต แล้วก็เสี่ยงว่าจะถูกน้ำท่วมอีก แต่ถ้าทำงานโรงงาน วันต่อวันก็ได้ ซื้อข้าวกินดีกว่า เขาจะคิดแบบนั้น

สำหรับเกษตรกรนั้นก็มีเป้าหมายหลักๆคือ ปรับปรุงคุณภาพ ข้าวก็ได้รับผลผลิตสูงขึ้น อย่างที่แม่ลานก็ได้ 600 ก.ก. ต่อไร่ ที่จริงได้ 380 ขึ้นก็อยู่ได้ แล้วให้มีการลดต้นทุนการผลิต แม้พื้นที่น้อยลง แต่เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น แล้วก็มีโครงการ Food safety อาหารปลอดภัยด้วย คงไม่ได้เพิ่มเนื้อที่ส่วนไม่ผลอะไรก็มีการดูแลกันอยู่

สำหรับปาล์มนั้นอาจจะไม่มีปัญหา ราคา 2 บาทก็อยู่ได้ ตอนนี้อกไม่ได้คุณภาพประมาณ 2.5 บาท ถ้าลูกโตประมาณ 4 บาท ในส่วนของเกษตรกรนั้น ฝ่ายปศุสัตว์ ศอ.บต. ก็มีโครงการเลี้ยงในสวนปาล์ม แต่ก็ยังมีนโยบายไม่ชัดเจนมากนัก ของพัฒนาที่ดินก็ของบจังหวัด งบศอ.บต.

(ฉัตรชัย เจ๊ะปอ เป็นประธาน : ลูก พี่น้อง เมีย ปลุกเยอะ)

4.3.2.2 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดปัตตานี นายบุญครอง สังข์น้อย

กระทรวงตั้งเป้าตั้งแต่ปี 48-52 ให้ได้ 100,000 ไร่ ทั้งสามจังหวัด นิคมก็ทำ ที่ดินก็ทำ ศูนย์วิจัยปาล์มก็ทำ

4.3.2.3 เกษตรจังหวัดนราธิวาส นายขอบ นายสง่า เดชารัตน์ เกษตรจังหวัดนราธิวาส กล่าวว่า เกษตร ให้คำแนะนำ สหกรณ์ให้ปัจจัยการผลิต ปาล์มนั้นได้มีการปลูกมานานแล้ว แต่เพิ่งมาบูรณาเมื่อมีการสร้างโรงงานนิคมสหกรณ์บาเจาะ ปัจจุบันโรงงานก็ยังไม่เดินเครื่อง เห็นว่าน่าจะสิ้นเดือนพฤษภาคมนี้ เพราะปัจจุบันปาล์มมีแค่มื่นกว่าไร่ โรงงานจะทำงานได้อย่างน้อยก็ต้องหกหมื่นไร่ที่ให้ผลผลิตแล้ว พื้นที่ปลูกจริงมีแค่ สามหมื่นกว่าไร่ แล้วให้ผลผลิตจริงแค่มื่นกว่าไร่ ทั้งจังหวัดนราธิวาส

ก่อนหน้านี้ไม่มีโรงงาน ส่งเสริมก็แนะนำให้ปลูกด้วย แต่ก็ไม่ได้แนะนำเท่าไร เพราะโรงงานก็ไม่มี การขนส่งลำบาก ต้องส่งภายใน 24 ชั่วโมง และจะต้องไปขายที่หาดใหญ่ไกลที่สุด เกษตรกรก็จะไปส่งที่ลานเท ที่เยื่อ ที่เจาะไอร้อง ตอนนี้เขาจะมีแหล่งรับซื้อ บางพื้นที่ก็ไปรับซื้อถึงที่ แต่ก็มีส่วนมากเกษตรกรนำไปขายที่ลานเท ที่เยื่อ เจาะไอร้อง

สำหรับนิคมนั้นมีชัดเจน เขาดำเนินงานเอง มีวิทยากรโดยตรง นอกจากเขาขอความร่วมมือหรือชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะเรามีหน้าที่ให้ความรู้ ขณะเดียวกัน นิคมเขามีงบประมาณพร้อม เขาก็มีศูนย์วิจัยปาล์มโดยตรงที่สุไหงปาดี

การทำงานเป็นอย่างบูรณาการ ด้านของเราได้ให้ความรู้ ที่ดินขุดคูยกร่อง บัญชีก็สอนบัญชี สหกรณ์ ก็รวมกลุ่ม ศูนย์วิจัยปาล์มก็ให้ความรู้ด้วย เกษตรในฐานะรับผิดชอบก็ต้องทำด้วย ซึ่งเราก็เป็นตัวหลักเพราะอยู่ทุกพื้นที่ทุกตำบล ทุกพืช ทุกชนิด

เกษตรกรนั้นก็ถือว่ายังใหม่กับเรื่องเหล่านี้ด้วยก็ว่าได้ แล้วอีกอย่างการเอาใจใส่ต่อการดูแลรักษาก็น้อย อีกอย่างทางเกษตรก็พยายามให้ปลูกอย่างอื่นด้วย ก็อยากให้ปลูกข้าวไปด้วยจะได้มีข้าวกิน

มีอยู่ช่วงหนึ่งทางกรมส่งเสริมได้แบ่งพืชให้รับผิดชอบ เช่น ยางพารา ก็ให้กองทุนสวนยางรับผิดชอบ แล้วทางปาล์มก็มีนิคมสหกรณ์บาเจาะดูแลอยู่แล้ว ทางเกษตรก็เลยไม่ได้เน้นเท่าไร มาบวมกันช่วงหลัง ทางเราก็ต้องทำไปด้วย ข้อมูลก็เลยไม่มากนัก แต่ก็ยังมีข้อมูลอยู่ แต่ไม่ได้เน้นหนัก

หากพูดถึงชาวบ้าน นราธิวาสนั้น มีพื้นที่ปลูกไม้ผล ยางพารา ไม้ยืนต้น ปาล์ม ปลูกปาล์มนั้น ตอนแรก ไม่มีโรงงาน ชาวบ้านก็ปลูกไม่มาก พอมีโรงงาน ก็มีการส่งเสริมในพื้นที่นาร้าง แล้วมีการยก ร่อง แล้วร่องที่ยกนั้นก็ไม่ได้มาตรฐาน ฝนบางปีก็ตกชุกตามธรรมชาติ น้ำก็ขังนาน ปาล์มก็เสีย ถ้ามา ทางฝั่งที่มีการขุดคู บางแปลงก็เพิ่งปลูก บางพื้นที่ปลูกปีที่แล้ว ปลูกแล้วก็ไม่ได้กินข้าว วัชเวทย์ก็เข้าไปเหยียบย่ำเสียหาย คือถ้าคิดก็น่าจะเป็นของใหม่ บางคนก็ทำได้ดี ปีที่แล้วยางราคาดี พอยางเริ่มต่ำ เขาก็หันมาทางปาล์ม เขาก็มีใจขึ้นเยอะ

สัดส่วนการสนับสนุน นโยบายทางจังหวัดเขาเล่นด้วย เราก็ต้องมาให้การสนับสนุน จังหวัด นราธิวาส ก็ได้งบประมาณ 700 ล้าน โดยหลักแล้วนิคมฯ เขามีผู้ให้ความรู้ของเขาเอง เพราะเขาทำมานาน แล้ว จริงๆแล้วเริ่มมาจากพิกุลทอง 5 ไร่ แล้วมาที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ

ของเราให้เฉพาะการอบรมอย่างเดียวแก่ผู้ที่ประสงค์จะปลูกและผู้มีปาล์มอยู่แล้ว พื้นที่นาร้าง ที่ลุ่ม ที่พรุ ที่เราสนับสนุน แต่ที่เชิงเขาเราไม่ได้สนับสนุน เขาอาจจะมีการปลูกกันเองก็เรื่องของเขา ซึ่งไม่มีแหล่งน้ำจะช่วยเหลือ เราพูดถึงการโซนนิ่งพื้นที่ มี 5 อำเภอ นอกนั้นเป็นพื้นที่ลุ่มทำนา เราไม่ส่งเสริม แต่เขาปลูกกันเองก็เรื่องของเขา เพราะเราก็คงอยากจะทำพื้นที่ทำนาไว้บ้าง ส่วนใหญ่เป็นโครงการพระราชดำริ สำหรับนโยบายของเรา กรมส่งเสริมไม่มีเงินให้ เขาให้อบรม แต่ถ้าคนจะปลูกให้เกษตรกร ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ส่วนศอ.บต. ก็ให้เงินอยู่ เขาให้มา 10 ล้าน

สำหรับนาร้างนั้น ให้เขาพิจารณาว่า ถ้าไม่ปลูกข้าวแล้วจะให้ปลูกปาล์ม ปลูกยางพารา ก็ได้ ถ้าปลูกปาล์มก็ยกร่อง ถ้าเป็นที่เนินก็แนะนำให้ปลูกยางพารา แต่ดูการตอบรับของชาวบ้านจะ พิจารณายางพารามากกว่า (กรณีที่ดินตนเอง) ถ้าพูดนิสยคนนราธิวาส เหมาะกับยางพารา เพราะไม่ ต้องดูแลมาก ส่วนปาล์มถ้านิสยไม่ชอบดูแลเอาใจใส่จะไม่เกิดผล ซึ่งชาวบ้านก็มี เช่น สงเคราะห์ให้ปุ๋ย มาร้อยกิโล ก็เอาไปใส่ห้าสิบ ที่เหลือไปขาย ยางก็ยิ่งกรีดได้

กรณีพรุบาเจาะ เขาก็ส่งเสริมของเขาอยู่ ปลูกเสร็จบทบาทของเกษตรคือการรวมกลุ่ม แต่ก็มี งบประมาณไม่พอไหว ของเรานั้นนโยบายต้องการพื้นที่เป็นแสนไร่ แต่งบไม่มีให้ โรงงานก็เสร็จแล้ว แต่ ไม่มีปาล์มที่จะป้อน เสร็จแล้ว แต่ยังไม่เดินเครื่อง ไม่รู้ได้แค่ไหน

เมื่อก่อนนั้นเป็นเหตุผลสองฝ่าย เกษตรก็เริ่มต้นด้วยการส่งเสริมให้ปลูกปาล์ม แต่ปัญหาคือปลูกแล้ว เอาไปขายที่ไหน ให้สร้างโรงงานก่อน แต่ถกเถียงกันว่าสร้างโรงงานเสร็จหลายร้อยล้านแล้วไม่มี ปาล์มป้อนแล้วจะทำยังไง ก็ถกเถียงกันอยู่หลายปี ปาล์มก็ไม่ปลูก ไม่มีปาล์มโรงงานก็ไม่สร้าง เป็นอยู่ อย่างนี้หลายปี ประมาณสิบปี รัฐเลยตัดสินใจสร้างโรงงานก่อน เพื่อให้ชาวบ้านมั่นใจว่ามีแหล่งรับซื้อ เท่าที่ดู คนที่ดูแลดีก็ดี ในป่าพรุ ป่าเสม็ด สำหรับคนที่ดูแลดี

4.3.2.4 สถานีวิจัยที่ดินจังหวัดนราธิวาส

- นายวีระพจน์ เรืองมี รองหัวหน้าสถานี

โครงการเข้ามาในปี 2547 นิคมเอง ปลูกแล้วชาวบ้านก็ไม่ค่อยสนใจ ไม่ค่อยดูแลเท่าไร

นาร้างในนิคมจะน้อยมาก มีอยู่บริเวณใกล้ๆหมู่บ้าน ส่วนมากจะเป็นพรุ เป็นป่าเสม็ด ที่จริง นั้นบริเวณนิคมเขาจะทำเป็นอุทยาน แต่เขาก็โค่นแล้วปลูกปาล์มหมดเลย นโยบายการพัฒนาปาล์ม

ของพัฒนาที่ดินนั้นดำเนินการนอกเขตนิคม แต่บางส่วนชาวบ้านขอมมา พัฒนาที่ดินก็เข้าไปช่วยขบ
นิคม เป็นพวกนาร้าง ทั้งร้าง นโยบายจริง ๆ นิคมก็ส่วนหนึ่ง พัฒนาที่ดินก็ส่วนหนึ่ง พัฒนา
ที่ดิน 50,000 นิคม 50,000 แบ่งกันไปสามจังหวัด พัฒนาที่ดินส่วนมากเป็นนาร้าง มีพรุบ้าง แต่ก่อนก็
เป็นที่นา เขาทิ้งไปนานเป็นสิบปีก็กลายเป็นป่าเสม็ด พื้นที่นิคมทางพัฒนาที่ดินไม่ได้เข้าไป
สนับสนุนอะไร เว้นแต่ชาวบ้านมาขอวัสดุปรับปรุงดินเปรี้ยว หมอดินในพื้นที่ก็เข้ามาขอความ
ช่วยเหลือ การปลูกปาล์มมีปัจจัยหลายอย่าง พัฒนาที่ดินปรับโครงสร้างอย่างเดียว อย่างนาร้าง
ก็เป็นที่ลุ่ม ก็ต้องขุดคุ้ย ยกร่อง ส่วนของสหกรณ์ ก็แจกพันธุ์ ปุ๋ย ให้สามปี

ปัญหาอย่างปีที่ผ่านมามีหลายรอบมาก ระบายน้ำไม่ทัน ปาล์มก็ตาย วัชพายุปล่อย
พื้นที่ก็ไม่ได้ทำไร่ กลายเป็นความเคยชิน ความเป็นอยู่เดิมๆ แต่ก็มีหลายแปลงที่ปลูก 47-48 เริ่ม
ได้ผลผลิตแล้วเท่าที่ดู ถือว่าดี เพราะชาวบ้านมีงานทำ ปกติเขาก็ไม่ทำอะไรอยู่แล้ว ซึ่งชาวบ้านก็มี
เอกสารสิทธิ์ เมื่อสมัครสมาชิกก็จะเข้าไปปรับโครงสร้างที่ดินให้ ทุน สหกรณ์ก็ให้ ยา ปุ๋ย สามปี การ
ปลูก การดูแลรักษา ของกรมส่งเสริม ชาวบ้านที่เข้าร่วมก็ต้องสมัครกลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน
จังหวัดนราธิวาส โดยมีเงื่อนไข หลักการเดียวกันกับนิคมฯ เป้าหมายจริงๆ 51 แต่ไม่ได้ตามเป้า ก็
เลยเลื่อนไป 53 เพราะงบประมาณไม่ต่อเนื่อง ไม่มี เป้าหมายจะให้งบประมาณ 5,000 ไร่ แต่มาแค่ 2,000
ไร่ ก็เลยทำให้ไม่ได้ตามเป้า ปัจจุบันได้ประมาณ 30,000 ไร่แล้ว สิ้นปี 53 คิดว่าจะให้จบเป้าหมาย

ปี 53 ครบเป้าแล้ว ของศอ.บต. ก็มีการสนับสนุน ปัญหาเรื่องน้ำถ้าหากควบคุมดีก็จะมี
ปัญหา ปัญหาส่วนมากน้ำท่วม เพราะเป็นที่ลุ่ม เพราะชาวบ้านไม่ค่อยได้ทำอะไร วันนั้นก็ไฟไหม้ที่
นิคมฯ ปัญหาที่นิคมฯ มีเยอะ การจัดสรรที่ดิน คนเขามาแบ่งที่ใหม่ เจ้าของเดิมเหมือนเผาไล่ที่ คล้ายเป็น
ความแค้นส่วนตัว เพราะก่อนที่นิคมจะมา รุ่งพ่อแม่เขามาจับจองไว้ก่อนนานแล้ว ก่อนที่นิคมจะ
มาจัดสรรแบ่งล็อก อยู่ๆ คนจากปัตตานีมีพื้นที่ที่เขาเคยทำในอดีต ผู้ใหญ่แถวเขาจะมาคุยกัน ปัญหา
เยอะ

นิคมฯ ปัญหาเรื่องเกษตรกรเยอะ การดูแลเอาใจใส่ ปุ๋ยก็ไม่ใส่ วัชพายุ ไม่ยอมทำไร่กัน ถ้า
เกษตรกรเอาใจใส่สักหน่อย การจัดการก็ไม่น่าจะยากลำบากมาก เพราะถ้าราคาปาล์มอย่างนี้ก็จะทำ
ให้ชาวบ้านมีรายได้ดี ชาวบ้านที่ได้ผลผลิต มีรายได้ บ้านใกล้เคียงเห็นตัวอย่างก็หันมาสนใจเยอะ
สองบาทก็อยู่ได้สบาย พื้นที่นาร้างนั้นจะปลูกอย่างอื่นก็ได้ อยู่ที่มีการจัดการ ที่จริงพื้นที่ลุ่มก็ไม่
เหมาะสมกับการปลูกปาล์มน้ำมันอยู่แล้ว แต่ก็ไม่มีพืชตัวไหนที่เหมาะสมมากกว่า ไม่ทนกว่าปาล์ม
ลักษณะดินเปรี้ยว การระบายน้ำไม่ดี แต่ปาล์มก็สามารถทนได้อยู่ และให้ผลผลิตถึงจุดที่สามารถพอ
อยู่ได้ การปลูกข้าวก็ไม่คุ้ม เพราะโดยปกติชาวบ้านที่นั่นทำนาปีหนึ่งกินไปได้ 4-5 ปี จะกลับมาทำใหม่
ก็ยาก แล้วปัญหาเรื่องน้ำด้วย เพราะเดิมชาวบ้านทำนาได้ผล แล้วชลประทานระบายน้ำออกจากนา
ออกจากพรุ ก็ทำให้พื้นที่แห้ง ดินก็เปรี้ยว กรดกำมะถันข้างล่างก็ขึ้น ก่อนนี้มีปัญหาน้ำท่วม
ชลประทานก็เลยแก้ปัญหา น้ำท่วม ก็เลยกลายเป็นดินเปรี้ยว ชาวบ้านก็ทำนาไม่ได้ ไม่มีน้ำ ก็เลยทิ้ง
ร้างไปเรื่อย พวกเสม็ดก็เริ่มขึ้น ก็เลยกลายเป็นปัญหา ธรรมชาติเสียไปเยอะ

ในป่าพรุ ใต้ดินเป็นอินทรีวัตถุ แต่โครงสร้างจะหลวม ปาล์มต้นใหญ่ก็จะล้มได้ง่าย เขตนิคม
ก็เป็นพรุเสียส่วนใหญ่ ภายในนิคมก็เป็นดินเปรี้ยว ก็ต้องปรับปรุงดิน ของพัฒนาที่ดินก็ใช้หินปูน

ผู้ปรับดินเปรี้ยว ต้องใช้บเยอะ สภาพนิเวศ สำหรับปาล์มก็เป็นไม่ยืนต้น ก็น่าจะช่วยโลก ร้อนได้ แต่นักวิชาการมักจะกังวลในเรื่องปาล์มดูดน้ำมาก ใช้น้ำเยอะ แต่ถ้าบริหารจัดการน้ำดีๆ ก็ สมบูรณ์ไม่มีปัญหา นราธิวาส บัตตานี จังหวัดละ 8,000 ที่เป็นปัญหาคือตัวเกษตรกร โครงการนี้เป็นโครงการได้เปล่าๆ ถ้าเกษตรกรตั้งใจทำได้โอกาสเยอะ รัฐสนับสนุนสามปีปาล์มก็เริ่ม เก็บได้แล้ว สามปีแรกแทบจะไม่ต้องใช้ทุนอะไร ใช้ก็อาจจะทำรั้ว ชกส. ก็ให้แล้ว แค่มียืนปาล์มก็ให้ แล้ว มีทุนให้ทำรั้วด้วย ดินบ้านทอน เป็นดินดาน ปลุกแล้วไม่เจริญ เพราะเขาปลูก ไม่มีอะไรดีกว่า ดินทรายปกติจะมีดินดาน ที่ได้ผลเพราะมีขยะทิ้งๆ คือข้างล่างเป็นดินดานแข็ง รากลงไม่ได้ก็ไม่โต กลายเป็นมะพร้าวแคระ นายทุนเขาปลูกทิ้งไว้ ไม่ได้ดูแลอะไร

4.3.2.5 หัวหน้านิคมสหกรณ์บาเจาะ

พื้นที่นิคมมีราษฎรอยู่ก่อนประกาศเขตนิคม มีที่ สองสาม ห้าไร่บ้าง สิบลไร่บ้าง ก็ทำการสำรวจและออกโฉนดให้โดยให้มาเป็นสมาชิกนิคม ผู้วิจัยไต่ถามเกี่ยวกับพื้นที่พบว่าจะมีผลอย่างไร ได้รับคำอธิบายว่า แล้วชาวบ้านจะกินอะไร เรามีพื้นที่อนุรักษ์ไว้ 20% แต่คนที่ขอมยก็ยังมีไม่แน่ใจว่าจะรักษาไว้ได้ เพราะไม่สามารถทำอะไรได้ด้วยเหตุผลความปลอดภัย คนที่ตัดไม้ก็ชาวบ้านในพื้นที่ไม่มีเงิน ไม่มีกินก็ตัดไม้ไปขาย เผาถ่านบ้างเมื่อก่อนชาวบ้านก็หาปลา บ้างรับจ้างบ้างแต่ก็ถือว่ายากจน ปลูกปาล์มแล้วโอกาสที่จะนำพื้นที่มาปลูกข้าวอีกยาก เมื่อประกาศเป็นพื้นที่นิคม สภาพของพื้นที่พรุก็จะเปลี่ยนเป็นพื้นที่พัฒนา การมองเรื่องการอนุรักษ์ก็จะน้อยลง นิคมมีสมาชิก 5800 กว่าครอบครัว

การแก้ปัญหาชลประทานยังไม่สามารถแก้ได้ทั้งระบบจะแก้เป็นจุดๆ เช่นตรงไหนน้ำท่วมก็จะไประบายตรงนั้นทำให้พื้นที่อื่น แห้งไปด้วย การปรับแต่งธรรมชาติโดยไม่สมบูรณ์จะจำให้เสียหายกว่าเดิม ในพื้นที่นิคมฯ จะต้องใช้งบประมาณ พันกว่าล้านในการทำให้ชาวบ้าน ห้าพันกว่าครัวเรือนสามารถลืมหินปากและอยู่อย่างพอเพียง ก่อนเขียนโครงการปาล์ม ชาวบ้านยังไม่รู้เรื่องปาล์มด้วยซ้ำไป มองที่ผลทางสังคม มากกว่าผลกำไร ทำไม่ต้อง 45 ตันหลายชั่วโมง ที่ดินจากสามหมื่นกว่าต่อไร่เป็นล้านกว่า การยั่งยืนของอาชีพสามารถที่จะเลี้ยงลูกหลานไปได้ตลอด

4.3.3 การจัดเวทีชาวบ้าน

จากการรับฟังและเสวนากับชาวบ้านทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายดังนี้

ชาวบ้านกล่าวว่า เนื่องจากจะมีการสร้างประตุน้ำในลุ่มน้ำสายบุรี เพื่อเป็นการกักเก็บน้ำไว้ใช้ ซึ่งจะมีผลต่อผู้คนทั่วไปคือเมื่อทุกฝ่ายมีการใช้น้ำหลายๆส่วน ทั้งในด้านการเกษตร การปลูกปาล์มก็ย่อมต้องมีการใช้น้ำ ถ้าหากการปลูกปาล์มมีการขยายไปทั่ว 3 จังหวัดก็ต้องมีการใช้น้ำ ซึ่งในอนาคตย่อมต้องเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

ปัญหา

นิคม ปัญหาเกิดทุกขั้นตอน คือ เริ่มต้น เกิดปัญหาในส่วนของการเพาะปลูก เนื่องจากบริเวณเหล่านี้จะเป็นป่าพรุ ประมาณ 90 % มีน้ำขัง การจัดการมีความลำบาก เมื่อก่อนเป็นป่าต้องมีการจัดการทางป่า แล้วก็ปลูกปาล์มตามปกติ ดังนั้นการจัดการต่างๆไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

ภายหลังเริ่มมีการจัดการที่ดีเพิ่มขึ้น คือมีการยกทรง มีการจัดการที่เป็นระบบมากขึ้น มีการดูแลเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การดูแลก็จะมีอยู่ในช่วงแรกๆ คือในช่วงที่มีการรับสมาชิกใหม่ จะมีนักวิชาการคอยให้คำแนะนำในการเพาะปลูกดูแล และใส่ปุ๋ย แต่ภายหลังเมื่อนักวิชาการออกไปไม่มีการหาแทนเข้ามา ก็ไม่มีใครมาให้คำแนะนำอาศัยจากหน่วยงานอื่นๆ ที่พอจะมีความรู้บ้างมาช่วยในการดูแล ภายหลังชาวสวนก็เริ่มมีการใช้ประสบการณ์ที่ได้มาจากการปลูกที่ผ่านมา 1-2 ปีก็จะมีความรู้ในการจัดการมากขึ้น เช่น การดูแล การใส่ปุ๋ย การจัดการต่าง นอกจากนี้ภายหลังก็มีการสนับสนุนจากรัฐ โดยการให้งบในการดูแล เช่นการยกทรงให้ การใส่ปุ๋ย การจัดการต่างๆ รัฐให้ความช่วยเหลือมากขึ้น

ต่อมาในภายหลังจะมีปัญหาในเรื่องการดูแลรักษาภายหลังจากการปลูกแล้ว หัวหน้าจะมีการบังคับให้สมาชิกดูแลการจัดการต่างๆ เช่นการถางป่าไม่ใช้ปลูกแล้วทิ้ง แต่ชาวสวนบางคนก็ไม่มีการจัดการดูแล ทำบ้างไม่ทำบ้าง

เรื่องงบประมาณที่รัฐสนับสนุนมีการช่วยเหลือโดยการใช้เงินกู้ในชุดแรก ชุดที่สองจะมีการใช้วงเงินกู้ในส่วนของพันธูปาล์ม การดูแล ส่วนชุดใหม่ล่าสุดจะใช้วงเงินสองแสน โดยนิคมจะมีการดูแลในวงเงิน

ลุงไสว ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ปัญหาเรื่องดินเปรี้ยว และทำให้ปาล์มที่อายุ 10 ปีเริ่มเกิดปัญหา นอกจากนี้ปาล์มที่เพิ่งปลูกก็เริ่มเกิดปัญหาขึ้นมา เนื่องประชาชนชาวสวนยังขาดความรู้ในการจัดการการปรับปรุงดิน เพราะที่ดินตรงบริเวณควมมีการปรับปรุงดินทุกๆ ปีเนื่องจากว่าดินเป็นดินเปรี้ยวซึ่งเกิดจากต้นเสม็ด พอเกิดน้ำท่วมทำให้ดินบริเวณนี้เกิดเป็นดินเสื่อม ดังนั้นจึงต้องมีการปรับสภาพดินใหม่ ถ้าหากไม่ปรับใหม่เมื่อรากปาล์มไปเจอกับดินเปรี้ยวรากจะเกิดการชะงัก ทางปาล์มจะไหม้ ใบเหลือง ยอดหด ก็จะตายในที่สุด ทลายก็จะไม่ออก เนื่องจากเมื่อก่อนทางรัฐจะมีการยกทรงแล้วก็ให้ชาวบ้านไปปลูกเอง ทางนักวิชาการก็ให้ความรู้ไม่ทั่วถึงทำให้ชาวบ้านขาดความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน ทำให้มีผลต่อต้นในปัจจุบันนี้เนื่องจากดินจะเสื่อมลง ต้องมีการปรับปรุงดินทุกปี นอกจากนี้คือใส่ปุ๋ยไม่เพียงพอทำให้ปาล์มไม่โต ไม่สมบูรณ์ในชุดแรก หลังจากนั้นเมื่อมาถึงชุดสองจะมีการใส่ครบสูตร คือ แบ่งเป็นระยะๆ เช่น ใส่ปูนขาว ยูเรีย คอปเปอร์ ฟอสเฟต ตามลำดับ ดังนั้นจึงทำให้ปาล์มมีความสมบูรณ์ ให้ผลผลิตดี ไม่มีการเสื่อมโทรม แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องปุ๋ย เนื่องจากว่างบประมาณเริ่มน้อยลง อาจมีการแจกปุ๋ยบ้าง หรือปล่อยให้ชาวสวนดูแลเองบ้างในเรื่องปุ๋ย ดังนั้นชาวสวนที่ไม่ได้ผลประโยชน์จากการปลูกปาล์มก็จะเริ่มปล่อยทิ้งปล่อยคว้างกลายเป็นป่า การใส่ปุ๋ยก็เริ่มน้อยทำให้ผลผลิตน้อยลงด้วย นอกจากนี้ปัญหาเรื่องน้ำน้อยก็เป็นอีกปัญหาที่ตามมา เนื่องจากเมื่อน้ำแห้งลงจะทำให้เกิดปัญหาดินเปรี้ยว จึงเสนอให้ใช้น้ำจากแม่น้ำสายบุรีหรือน้ำตกซีโป โดยการปรับปรุงแม่น้ำให้สามารถนำมาใช้ได้

ต้องคำนึงถึงชาวบ้านที่อาศัยสายน้ำตามปกติด้วย ถ้าหากเราเปลี่ยนสายน้ำไปชาวบ้านที่ใช้อยู่ประจำในการประกอบอาชีพ เช่น การทำอาชีพประมง เมื่อทำไม่ได้ แสดงว่าอาชีพที่ทำอยู่ประจำก็ต้องเปลี่ยนเลย ซึ่งจะเป็นผลกระทบที่จะตามมาในภายหลังได้

นอกจากปัญหาเรื่องของการขาดน้ำ ยังมีปัญหาการขาดความรู้ ขาดการช่วยเหลือจาก นักวิชาการที่จะเข้ามาแนะนำในเรื่องของการดูแล การถางป่า ระยะการใส่ปุ๋ย ทำให้ผลผลิตที่ได้จึงไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัญหาหลักๆ คือปัญหาดิน รองลงมาก็คือปัญหาปุ๋ย ชาวบ้านเสนอให้ ปรับปรุงแม่น้ำคลองใหญ่ให้ลึกลงน้ำอยู่ตลอด ไม่ให้แห้งเลย ให้น้ำมีอยู่ในคลองตลอด ช่วง หน้าแล้งก็จะสามารถนำมาใช้ได้ น้ำเปรี้ยวก็จะได้ไหลลงไปด้วย

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว อีกปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ชาวบ้านไม่มีความกระตือรือร้นที่จะมีการ ปลูก ที่จะดูแล เนื่องจากราคาปาล์มยังต่ำ ทำให้ชาวบ้านไม่สนใจ ดังนั้นจึงควรมีการปรับราคาปาล์ม ให้สูงขึ้น ชาวบ้านจะได้มีความกระตือรือร้นที่จะมีการปลูกเพิ่มมากยิ่งขึ้น ป่าที่มีการรกร้างอยู่ก็จะได้มี การแปลงมาเป็นสวนปาล์มมากยิ่งขึ้น

ถ้าหากปลูกแล้วปาล์มไม่โต แล้วจะมีการปรับปรุงดูแลให้เจริญขึ้น แต่ไม่มีงบประมาณ แล้วหมดวงเงินที่รัฐให้การช่วยเหลือแล้วจะทำอย่างไร เนื่องจากบางพื้นที่ดินต้องการ ปรับปรุงเยอะมาก

ชาวบ้านอยากให้นักวิชาการ หรือรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือในการยกร่อง แต่ในบางส่วนก็ไปหา รายได้เพิ่มจากส่วนอื่น หรือบางทีก็มีเงินทุนให้โดยการเอาปุ๋ยมาเมื่อมีการขายปาล์มก็ยืมคืนให้กู้เงิน ธกส. กู้สหกรณ์ แล้วการจัดการของแต่ละคน ถ้าบางคนไม่อยากเป็นหนี้สิน หรือซี้เกียจก็จะปล่อยเลย ตามเลย บางคนถ้ามีความรู้หน่อยก็จะไปหาแนวทางอื่นมาทดแทนกัน

ดังนั้นจึงพูดได้ว่านักวิชาการมีความสำคัญมาก ต้องให้การดูแลเป็นประจำ คอยแนะนำและ เป็นพี่เลี้ยงโดยตลอด เพื่อจะได้คอยแนะนำในการใส่ปุ๋ย ขั้นตอนการดูแลต่างๆ การจัดการต่างๆ จะ ทำให้ผลผลิตดีขึ้นมาก ไม่ใช่ปล่อยให้ชาวบ้านเผชิญและแก้ไขเอง ผลผลิตที่ได้มันก็ไม่ดีเท่าที่ควร

ผู้ใหญ่มะ มีปัญหาในเรื่องของดินเปรี้ยว เนื่องจากขาดนักวิชาการที่จะเข้าไปดูแล ในช่วง ฤดู ฝนน้ำมาเยอะ ท่วมบริเวณนั้นเมื่อน้ำลดจะทำให้เกิดปัญหาดินเปรี้ยว ดังนั้นจึงถือได้ว่านักวิชาการมี ความสำคัญ ขาดไม่ได้เลย เพื่อจะวิเคราะห์ดินวิเคราะห์ปาล์ม อย่างน้อยก็จะได้รู้ว่าผลผลิตที่ได้มา มีน้ำมันเท่านี้ควรจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมปุ๋ยส่วนไหน ใส่อะไรเพิ่มจึงจะได้ผลผลิตที่ดีมากขึ้น

รายได้ที่ได้ต่ำด้วยเนื่องจากการลงทุนสูงการดูแลใช้เงินมาก ปุ๋ยมีราคาสูง รายได้ก็พอจะอยู่ได้ นอกจากนี้ไม่มีรายได้ในส่วนอื่นๆเพิ่มเพราะที่บ้านดินป่าพรุไม่สามารถทำอย่างอื่นได้ ทำการปลูก ปาล์มได้อย่างเดียว ในส่วนของพันธุ์ปาล์มไม่มีปัญหาเนื่องจากมีการเพาะพันธุ์กันเอง

ปัญหาต่อมาคือยังไม่ทราบราคาปาล์มกลางที่แน่นอน เนื่องจากไม่มีโรงงานที่จะประกันราคา เป็นของตัวเอง จึงต้องการให้ทางรัฐมีการประกันราคาให้กับชาวสวนปาล์มเพื่อให้ชาวสวนสามารถที่ จะอยู่ได้ ตอนนี้จึงอยู่ลักษณะที่แบบว่าใครให้ราคาที่สูงกว่าก็จะขายให้คนนั้น เพื่อเป็นการยื้อชีวิตรอด จึงอยากให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือในการประกันราคา แต่ทางชาวสวนก็ต้องมีส่วนที่จะ เรียกร้องเหมือนกันคือในแต่ละปีเราใช้เงินประมาณเท่าไร เมื่อขายแล้วเราอยู่รอดหรือไม่ถ้าหากอยู่ รอดก็ไม่ใช่ไร แต่หากไม่ไหวก็เสนอให้ทางรัฐช่วยเหลือในด้านการประกันราคาเพื่อความอยู่รอดของ ชาวสวน เช่น 2.50 บาท พอจะอยู่ได้ ถ้าไรไม่ได้ แต่ถ้าให้ติดต้อง 3-3.20 บาท เนื่องจากว่าต้องใช้ใน

การดูแลด้วยเช่นการถางป่า แต่ปัจจุบันนี้มีการเหยียบจะได้แน่นขึ้นเพราะเป็นพื้นที่ป่าพุ่มค่าใช้จ่ายก็ต้องเพิ่มมากขึ้น



รูปที่ 4.51 การสัมภาษณ์ชาวบ้าน



รูปที่ 4.52 การจัดเวทีชาวบ้าน



รูปที่ 4.52 การจัดเวทีชาวบ้านที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ และบ้านทุ่งคา อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส

4.4 นโยบายด้านการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของรัฐที่มีผลต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

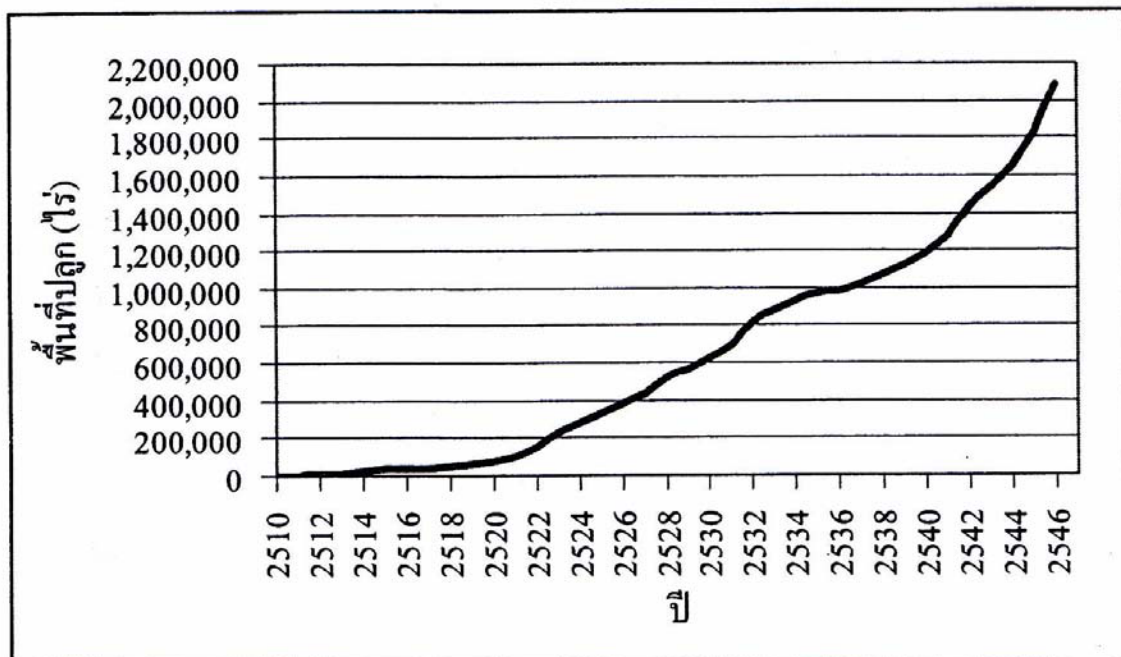
นโยบายด้านการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของประเทศไทยได้ดำเนินการมาหลายสิบปี จากที่มีการปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2472 ในพื้นที่สถานีทดลองยางคองหงส์ จังหวัดสงขลาและที่สถานีสิกรรมพลี จังหวัดจันทบุรี โดยปลูกเป็นไม้ประดับ ส่วนการส่งเสริมการปลูกเป็นพื้นที่ใหญ่เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2511 ที่นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อำเภอควนกาหลง

จังหวัดสตูลประมาณ 20,000 ไร่ โดยมีการสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มแบบชาวพื้นเมืองในทวีปอฟริกามีถึงอบหลายปาล์ม ครกกระเดื่องตำผลปาล์ม และโครงการบริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันและสวนปาล์มจำกัด (สวนเจียร วาณิช) ตำบลปลายพระยา อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ประมาณ 20,000 ไร่ โดยเริ่มปลูกในปี พ.ศ. 2512 และเริ่มปลูกทดแทนต้นปาล์มเก่า (Replanting) ในปี พ.ศ. 2535 การปลูกทดแทนประมาณร้อยละ 4 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมดในแต่ละปีทำให้อายุต้นปาล์มภายในสวนมีความสมดุล สิ้นปี 2551 บริษัทมีพื้นที่ปลูกปาล์มของตนเองกว่า 40,000 ไร่ (ชาย และ สุรจิตติ, 2547; บริษัท ยูนิวาณิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน), 2551; มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2553) และมีการขยายเพิ่มพื้นที่ปลูกเรื่อยมา

การขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ชาย และ สุรจิตติ (2547) กล่าวว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2546 ประเทศไทยมีผลผลิตปาล์มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกอย่างต่อเนื่อง (รูปที่ 4.53) ในปี 2543 มีพื้นที่ปลูกประมาณ 1.3 ล้านไร่ เนื่องจากในอดีต ประเทศไทยไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันได้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น ในปี 2530 จึงได้เริ่มโครงการปรับปรุงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน โดยจัดซื้อเชื้อพันธุกรรมจากบริษัท ASD ประเทศออสเตรเลีย ในปี 2540 กรมวิชาการเกษตร ได้รับรองพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมสุราษฎร์ธานี 1 เป็นพันธุ์แนะนำและเริ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ขึ้นเองภายในประเทศ

ตามแผนพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2543 - 2549 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพัฒนาปาล์มน้ำมันไว้ดังนี้ คือให้เพิ่มพื้นที่ปลูกเป็น 2 ล้านไร่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำมันพืชที่ระดับไม่น้อยกว่า 1 ล้านตัน และเพิ่มศักยภาพการผลิตให้แข่งขันด้านราคาได้อย่างถาวรภายใต้ระบบการค้าเสรี โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่และเพิ่มประสิทธิภาพการตลาด ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายปลูกปาล์มพันธุ์ดีแทนปาล์มคุณภาพต่ำ 400,00 ไร่ ปลูกปาล์มแทนยางพารา 300,000 ไร่ ปลูกปาล์มแทนปาล์มเก่า 200,000 ไร่ รวมทั้งหมดต้องใช้เมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีประมาณ 27 ล้านเมล็ด ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ตามแผนฯ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและคัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายแก่เกษตรกร โดยเฉพาะการพิจารณาพันธุ์ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (Zoning) เพื่อส่งเสริมควบคู่กับพันธุ์เดิมที่มีอยู่และแนะนำเกษตรกรในการเลือกพันธุ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันให้ดียิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ.2551 ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 3,622,778 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิต 2,872,836 ไร่ ผลผลิต 9,028,135 กิโลกรัม และในปี พ.ศ.2552 เนื้อที่ให้ผลผลิตทั้งประเทศประมาณ 3,195,140 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน รวม 3.89 ล้านไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 88 อยู่ในภาคใต้ จังหวัดที่ปลูกมาก คือ จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร รองลงมาเป็นภาคตะวันออกและภาคกลาง ร้อยละ 11 ส่วนภาคอื่น ๆ ร้อยละ 1 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วมีประมาณ 3.19 ล้านไร่ ให้ผลผลิตปาล์มสด รวม 8.16 ล้านตัน สามารถสกัดน้ำมันปาล์มได้ 1.42 ล้านลิตร ผลผลิตน้ำมันปาล์มส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในประเทศ ปริมาณ 8-9 แสนลิตร โดยนำไปผลิตไบโอดีเซล 3-4 แสนลิตร



รูปที่ 4.53 การเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2546

แหล่งข้อมูล : ชาย และ สุรกิตติ (2547)

ส่วนในพื้นที่ภาคใต้โดยเฉพาะ 3 จังหวัดภาคใต้ซึ่งมีโครงการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามเป้าหมาย 100,000 ไร่ เพื่อนำผลผลิตป้อนโรงงานที่จะก่อสร้างขนาด 4,500 ตันต่อชั่วโมง โดยมี 7 หน่วยงานเข้ามารับผิดชอบรวม โดยกรมพัฒนาที่ดินรับผิดชอบ 50,000 ไร่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมอยู่ด้วยในพื้นที่ 50,000 ไร่ และจากแผนเดิมที่กรมพัฒนาที่ดินมีการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ 2548 ได้นำเนินการไปแล้วกว่า 30,000 ไร่ ในปี 2552 จากเป้าหมาย 50,000 ไร่ และยังมีแผนเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างภาคใต้ 2 แสนไร่ โดยแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่สอง (ปี 2553 - 2555) ภายใต้งบประมาณไทยเข้มแข็งที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาไปแล้วนั้น ในส่วนของกรมพัฒนาที่ดินมีแผนงานการพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นโครงการปรับปรุงนาร้างเพื่อปลูกข้าว 60,000 ไร่ และปลูกปาล์มน้ำมันอีก 110,000 ไร่

ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนภายใต้แผนยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ที่กำหนดเป้าหมายการขยายพื้นที่ปลูก 10 ล้านไร่ให้แล้วเสร็จในปี 2572 โดยช่วงแรกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2551 - 2555 เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันทั้งระบบ โดยกำหนดเป้าหมายการขยายพื้นที่ปลูกใหม่ ปีละ 0.5 ล้านไร่ และปลูกทดแทนในสวนเก่า (Replant)

อีกปีละ 0.1 ล้านไร่ ภายในระยะเวลา 5 ปี (ปี 2551 - 2555) ทำให้นโยบายการส่งเสริมการปลูกปาล์ม น้ำมันขยายผลอย่างรวดเร็ว

ในขณะที่นิคมสหกรณ์บาเจาะซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการส่งเสริมปาล์มมาแต่ต้นและก่อนใครก็ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ในโครงการส่งเสริมและปรับปรุงการปลูกปาล์ม ในเขตนิคมสหกรณ์บาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ปี 2542-2543 มีสมาชิกในเขตนิคมสหกรณ์บาเจาะเข้าร่วมโครงการประมาณ 500 ราย พื้นที่ในการเพาะปลูกประมาณ 9,000 ไร่ โดยแต่ละรายจะได้รับการจัดสรรที่ดินรายละ 20 ไร่ สำหรับใช้เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันและอีกประมาณคนละ 3 งาน สำหรับเป็นที่ตั้งบ้านเรือนโดยที่ดินจะตั้งอยู่ที่บริเวณ ม.3,4 ต.โคกเคียน อ.เมือง ม.1,6 ต.บาเระใต้ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส และ ม.1 ต.ดอนทราย อ.ไม้แก่น จ.ปัตตานี โดยสมาชิกจะได้รับเงินจัดสรรจากโครงการฯ ไร่ละไม่เกิน 10,000 บาท ตามสัดส่วนที่ดินที่ได้รับการจัดสรร การดำเนินงานของนิคมฯที่ผ่านสหกรณ์มีลักษณะปัญหาที่สำคัญดังนี้

โดยเมื่อปลูกและดำเนินการเสร็จแล้วทางนิคมบาเจาะและสหกรณ์บาเจาะจำกัด จะให้สมาชิกเป็นผู้ดูแลและดำเนินการในแปลงของตนเองโดยจะให้สมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด โดยให้สมาชิกกู้ในรูป 1.ค่าปุ๋ย 2.พันธ์ปาล์ม 3.ค่ายกร่อง 4.อุปกรณ์และวัสดุการเกษตร 5.ค่าช่วยเหลือโดยกู้เป็นเงินในการดูแลรักษาแปลงปาล์มก่อนที่จะมีผลผลิต ในการเบิกจ่ายทางสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด จะกำหนดให้สมาชิกมาเบิกจ่ายตามระยะเวลาใน 1 ปีดังนี้ งวดที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม (หลังฤดูฝน) งวดที่ 2 เดือน มิถุนายน – กรกฎาคม (กลางปี) งวดที่ 3 เดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน (ก่อนฤดูฝน) โดยทางสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด จะคิดดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ต่อสัญญาเงินอุดหนุนโครงการส่งเสริมและปรับปรุงการปลูกปาล์มในเขตนิคมสหกรณ์บาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ปี 2542 -2543 โดยสมาชิกจะค้ำประกันภายในกลุ่มกันเอง โดยทำสัญญาชำระภายใน 15 ปี นับแต่วันกู้ ปลอดชำระเงินต้นใน 3 ปี แรกและให้สมาชิกมาชำระหนี้ในปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีที่สมาชิกสามารถจำหน่ายผลผลิตได้โดยให้สมาชิกมาชำระในสัดส่วน 60/40 โดยสมาชิกได้รับ 60 และสหกรณ์จำกัดเก็บ 40

ในการดำเนินการก็ประสบปัญหาในหลายด้าน โดยเฉพาะความเสียหายจากสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะน้ำท่วม ทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งคืนเงินกู้ได้ ซึ่งทางนิคมก็พยายามช่วยในหลายๆ ด้าน และใช้โอกาสต่างๆ เข้ามาเป็นเหตุผลให้รัฐบาลช่วยเหลือ ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัดชุดที่ 27 ครั้งที่ วันที่ เดือน 2548 มีมติขอตักเตือนสมาชิกจนถึงปัจจุบัน สาเหตุเนื่องจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในปีนั้นมีดำริว่าโครงการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์ม น้ำมันใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นโครงการใหม่สมาชิกในโครงการนี้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือทุกด้าน ฉะนั้นสมาชิกโครงการเก่าน่าจะได้รับการช่วยเหลือด้วย

ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัดชุดที่ 28 ครั้งที่ 3 วันที่ 29 เดือนมีนาคม 2550 มีมติปรับลดสัดส่วนการชำระจากเดิม 60/40 มาเป็น 70/30 โดยสมาชิกที่มาจำหน่ายผลผลิตกับสหกรณ์ สหกรณ์จะเรียกเก็บ 30 และให้สมาชิก 70 และในปีเดียวกันได้เกิดอุทกภัยน้ำท่วมเป็นเหตุให้แปลงปาล์มได้รับความเสียหาย ทางคณะกรรมการจึงมีมติให้ปลอดการชำระหนี้

จนกว่าทางโรงงานจะเปิดดำเนินการจึงจะหักหนี้ของสมาชิกต่อไป แต่เมื่อไม่มีการชำระหนี้ของสมาชิกเป็นเหตุให้วงเงินกู้ของสมาชิกเต็มวงเงินกู้ทำให้สมาชิกไม่สามารถเบิกปุ๋ยมาบำรุงในปาล์มได้ และราคาปุ๋ยที่สมาชิกรับมาเบิกราคาในปัจจุบันค่อนข้างสูงเท่าตัว เช่น ราคาปุ๋ย ตราหัววัวคันไถ สูตร 15-15-15 ราคาเมื่อปี 2547 อยู่ที่ 580 บาท/กระสอบ แต่ปี 2552 ราคาอยู่ที่ 1,300 บาท/กระสอบ และปุ๋ยสูตร 13-13-21 ราคาเมื่อปี 2547 อยู่ที่ 580 บาท/กระสอบ ปี 2552 อยู่ที่ 1,300 บาท/กระสอบ ซึ่งสมาชิกรับความเดือดร้อนกับราคาปุ๋ยที่สูงขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้สมาชิกไม่มีเงินที่จะมาชำระหนี้กับสหกรณ์ได้

แต่ถึงกระนั้นสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด ได้ทดลองให้สมาชิกกลุ่ม 18 ซึ่งเป็นสมาชิกภายในหมู่บ้านกู้เงินจากสหกรณ์ในรูปของปุ๋ยโดยไม่ต้องมีคนค้ำประกัน รายละไม่เกิน 10,000 บาท แต่เมื่อสมาชิกกู้ได้ไม่กี่ราย สมาชิกบางรายก็ไม่ได้ชำระหนี้ทำให้วงเงินของกลุ่ม 18 ไม่มีการหมุนเวียนทำให้สหกรณ์ไม่สามารถให้สมาชิกเหล่านี้กู้เงินจากสหกรณ์ได้อีก และในปัจจุบันนี้ทางสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด ก็ได้เปลี่ยนรูป โดยให้สมาชิกที่จะมากู้ต้องวางเงินดาวน์ 20 เปอร์เซ็นต์และกู้ได้ในวงเงินไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งนับว่าน้อยมากสำหรับสมาชิกที่ต้องการใช้ (1 คน จะต้องใช้ปุ๋ยอย่างน้อย 30,000 บาท/การใส่ปุ๋ย 1 งวด) แต่ก็พอที่จะบรรเทาความเดือดร้อนได้บ้าง ซึ่งตอนนี้กำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งหากพฤติกรรมของสมาชิกยังเป็นอย่างนี้อยู่ สหกรณ์ก็ไม่สามารถช่วยเหลือสมาชิกได้อีก ซึ่งหากสหกรณ์ต้องกู้เงินจากภายนอกเพื่อช่วยเหลือสมาชิก เมื่อสมาชิกไม่มาชำระหนี้ก็จะเป็นปัญหาของสหกรณ์อีก

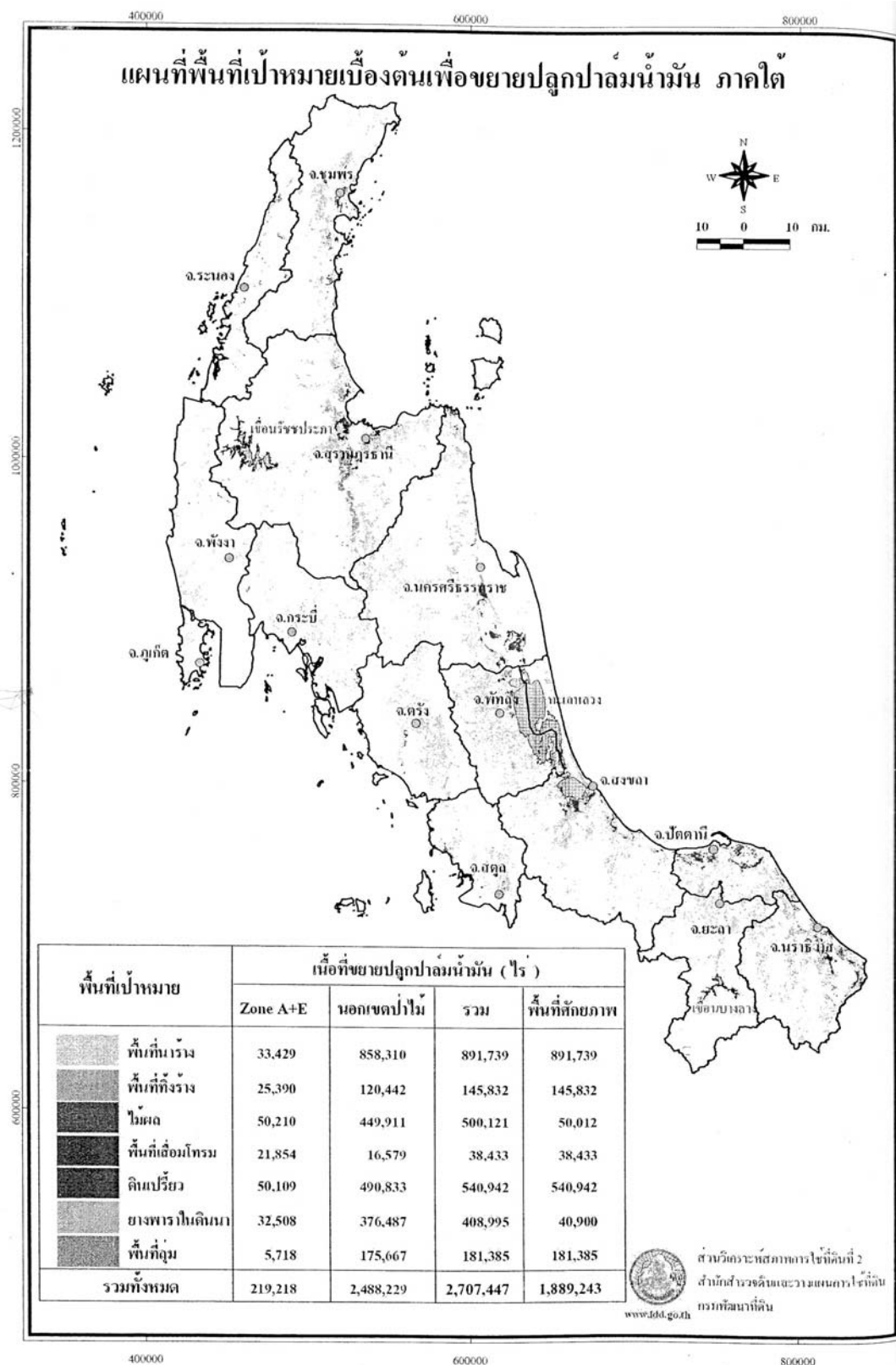
สำหรับการรับซื้อปาล์มน้ำมันสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด จะรวบรวมจากสมาชิกแล้วส่งไปยังโรงงานสกัดน้ำมันที่หาดใหญ่ ราคาผลผลิตปาล์มจะขึ้นอยู่กับโรงงานหาดใหญ่ เมื่อปาล์มล้นตลาดราคาก็จะถูกลงอย่างมากถึงขั้นกิโลละ 1 บาท ซึ่งไม่คุ้มกับการลงทุน บางครั้งเกษตรกรจะปล่อยให้ลูกร่วงหล่นซึ่งเป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างมากแต่สมาชิกก็มีความหวังขึ้นมาเมื่อรัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณ 270 ล้านบาท เพื่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มมีกำลังการผลิต 45 ตันทะเลายต่อชั่วโมง ซึ่งตอนนี้ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะทำให้ราคาปาล์มน้ำมันสูงขึ้นเกษตรกรก็จะอยู่ดีกินดียิ่งขึ้น แรงงานในพื้นที่ก็จะไม่ไปทำงานที่อื่น ถึงแม้หากมองในขณะนี้ผลผลิตที่อยู่ในพื้นที่ไม่เพียงพอกับการผลิต 45 ตันทะเลายต่อชั่วโมง แต่หากมองในอนาคต พื้นที่ที่รัฐบาลส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันไม่ว่าจะเป็นโครงการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการปลูกในพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 100,000 ไร่ และพื้นที่ที่กำลังจะส่งเสริมอีกในอนาคตของ ศอ.บต. ก็คาดว่าจะอีกประมาณ 3 ปีข้างหน้าพื้นที่ปลูกปาล์มน่าจะเต็มพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และน่าจะเพียงพอกับการผลิต 45 ตันทะเลาย/ชั่วโมง

แต่ถึงกระนั้นก็ต้องให้สมาชิกมีส่วนในการดูแลรักษาแปลงปาล์มของตนเอง เพื่อที่จะมีผลผลิตที่จะนำผลผลิตเข้าสู่โรงงานในอนาคต ไม่ใช่รัฐบาลส่งเสริมให้สมาชิกปลูกและให้ความช่วยเหลือทุกด้าน แต่เมื่อจบที่รัฐบาลช่วยเหลือหมดลงสมาชิกก็จะละเลยไม่ดูแล สมาชิกก็ต้องดูแลแปลงปาล์มของตนเองต่อไปจนกว่าจะได้ผลผลิต

แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันปี 2551-2555 สำหรับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2551-2555 เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน และรองรับความต้องการใช้ในอนาคต นายอรรถ กล่าวว่ กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดแนวทางส่งเสริม คือ 1. เพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มที่มีศักยภาพการผลิต ทั้งในภาคตะวันออก ภาคใต้ และพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล 2.ลดต้นทุนการผลิต เช่น ส่งเสริมให้พันธุ์ปาล์มที่ดี ส่งเสริมการจัดการสวนที่ดี และการเก็บเกี่ยวที่ดี หรือยุทธศาสตร์ 3ดี นอกจากนี้ยังแนะนำให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อรวมกันซื้อปัจจัยการผลิต และรวมกันขายผลผลิตกับโรงงานสกัดน้ำมันโดยตรง รวมทั้งส่งเสริมให้สร้างมูลค่าเพิ่มจากปาล์ม ทั้งในส่วนของทางปาล์ม น้ำมันมาเป็นอาหารหยาบสำหรับโคและแพะ นำทะลายปาล์มมาเพาะเห็ดฟาง เพื่อเป็นรายได้เสริม

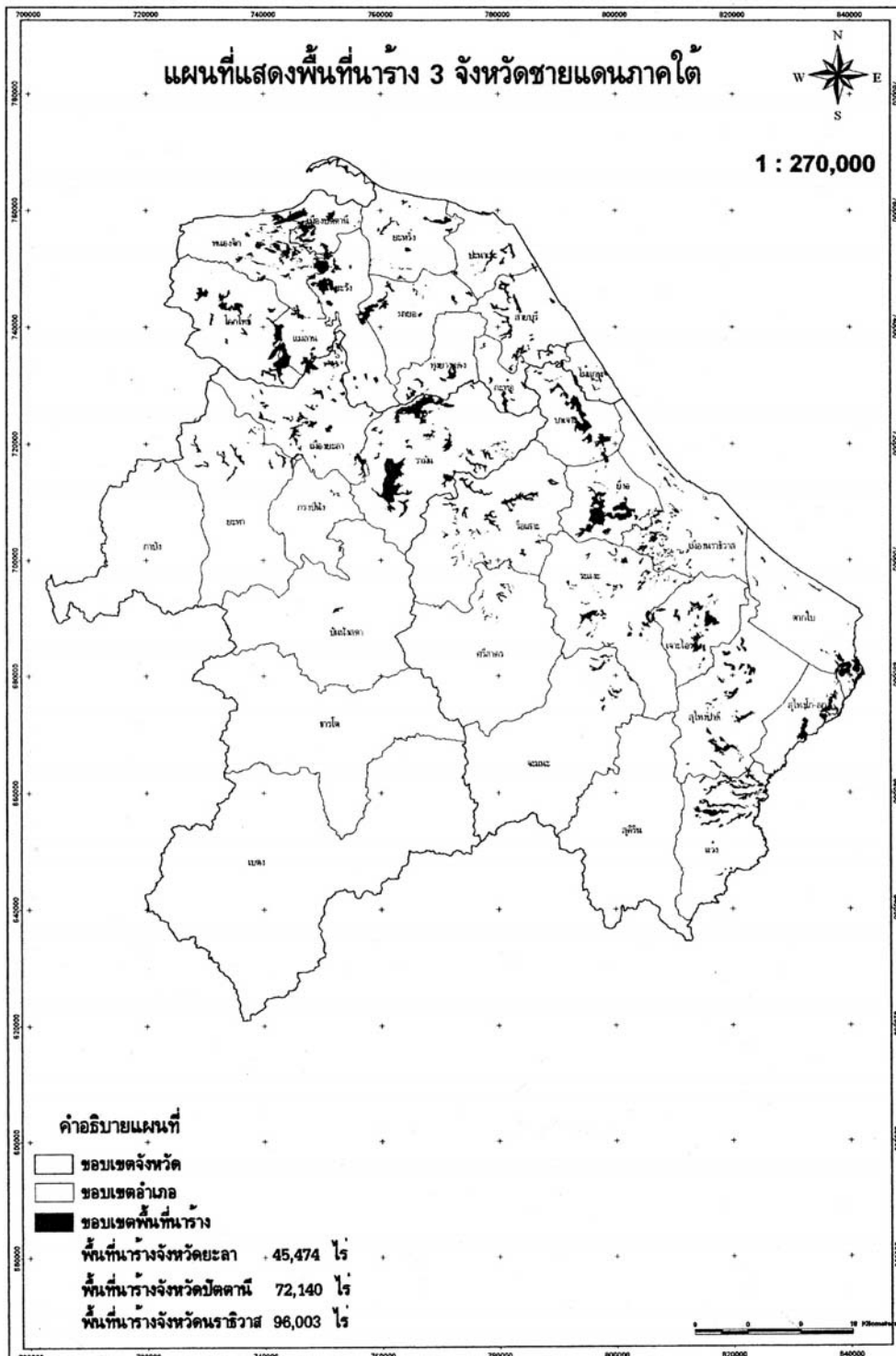
ในแผนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมทั้งระบบ พร้อมสร้างความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เกษตรกรในเขตเหมาะสมปลูกปาล์มน้ำมันตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พื้นที่เตรียมการ 2.5 ล้านไร่ แยกเป็นขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ 2.5 ล้านไร่ ปลูกทดแทนสวนเก่าด้วยพันธุ์ดี 0.50 ล้านไร่ เพิ่มผลผลิตจาก 3.0 ตันต่อไร่ต่อปี เป็น 3.50 ตันต่อไร่ต่อปี อัตราน้ำมันจากร้อยละ 17 เป็นร้อยละ 18.5 ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (2551-2555) โดยมียุทธศาสตร์รวม 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. ยุทธศาสตร์เพิ่มผลิตภาพและคุณค่าผลปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ 2. ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการตลาด 3. ยุทธศาสตร์การใช้พลังงานทดแทน 4.. ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาบุคลากร 5. ยุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการ

การเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามแผนทำให้หน่วยงานหลักโดยเฉพาะกรมพัฒนาที่ดิน ได้มีการวางแผนและยุทธศาสตร์ในการเพิ่มพื้นที่ปลูกอย่างต่อเนื่อง พื้นที่นาร้างในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่รวมประมาณ 200,000 ไร่ (รูปที่ 4.55) จ.นราธิวาสมีพื้นที่นาร้าง 96,003 ไร่ (รูปที่ 4.56) แต่จังหวัดมีพื้นที่เป้าหมายเบื้องต้นในการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่อื่นๆ รวม 192,748 ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ หังร้าง ไม้ผล พื้นที่เสื่อมโทรม พื้นที่ดินเปรี้ยว ยางพาราในดินนา พื้นที่ลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่รวม 272,727 ไร่ แต่พื้นที่ที่มีศักยภาพขยายพื้นที่ปลูกปาล์มมีประมาณ 192,748 ไร่ (สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส, 2552) จากข้อมูลการดำเนินการส่งเสริมการปลูกปาล์มในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการในส่วนของจังหวัดนราธิวาสโดยสถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาสแสดงดังรูป 4.57 ในส่วนของจังหวัดปัตตานีและยะลา ก็เช่นกัน ต่างก็มีพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ พื้นที่นาร้างจังหวัดปัตตานี



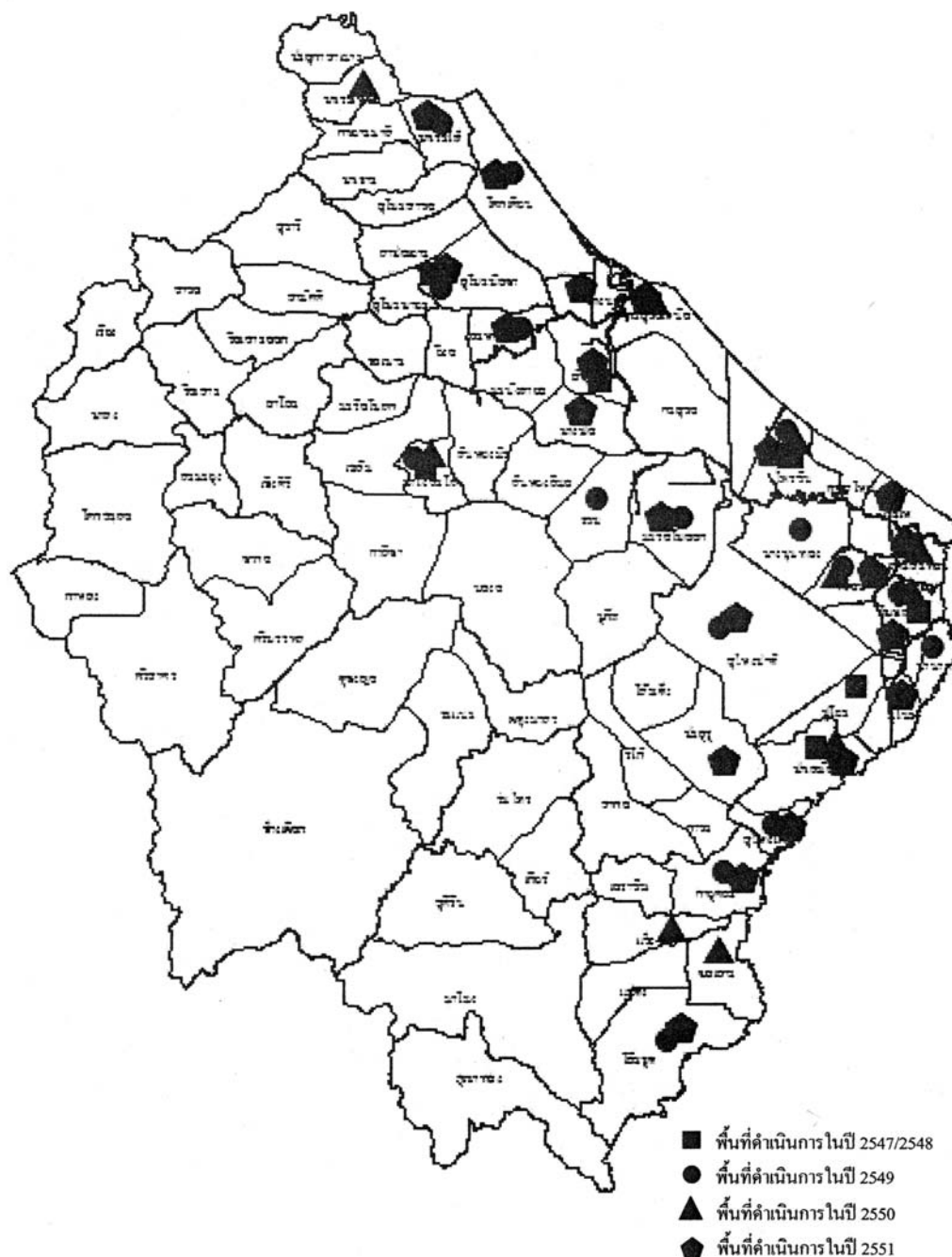
รูปที่ 4.54 พื้นที่เป้าหมายในการปลูกปาล์มน้ำมันภาคใต้

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน, 2550



รูปที่ 4.55 นาร้างในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส, 2552

แผนที่แสดงที่ตั้งพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในโครงการฟื้นฟูพื้นที่นาร้างจังหวัดนราธิวาส ปี 2551



รูปที่ 4.57 พื้นที่ที่ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน
สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส, 2552

จากการดำเนินนโยบายดังกล่าว และจากข้อมูลแบบสอบถาม รวมถึงข้อมูลด้านกายภาพเช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และจากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ของ รัฐ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ และการค้นคว้าเอกสารต่างๆ เพื่อสรุปประเด็นเกี่ยวกับนโยบายด้านการ ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของรัฐที่มีต่อชุมชนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พอจะสรุปผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้ ผลในด้านบวก นโยบายนี้เป็นนโยบายที่เกษตรกรหรือชาวบ้านส่วนใหญ่ในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะและพื้นที่ข้างเคียงยอมรับและให้การสนับสนุน และคิดว่าเป็นโอกาสในการสร้างรายได้และอาชีพให้กับคนยากจนและไม่มีที่ทำกิน เกษตรกรรายรายมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนผลด้านลบที่เกิดขึ้นก็มีเช่นกัน คนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่นิคมฯและพื้นที่โดยรอบที่เคยใช้ประโยชน์จากพรุแต่ไม่สามารถใช้ได้ดังเช่นในอดีต ส่วนจำนวนที่แน่นอนไม่สามารถระบุได้เนื่องจากข้อจำกัดหลายด้าน ชาวนากลุ่มหนึ่งไม่สามารถปลูกข้าวได้เนื่องจากขาดน้ำ อันเป็นผลจากการสร้างคลองชลประทานระบายน้ำออกจากพื้นที่พรุ โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลลูโบะบายะ อ.ยิงอ จังหวัดนราธิวาส เช่นกันถึงแม้จะไม่สามารถระบุจำนวนเกษตรกรเสียหายที่แน่นอน แต่พื้นที่นาร้างในเขตนิคมเพิ่มขึ้นจาก 1324 ไร่ ในปี 2529 เป็น 3,595.98 ไร่ในปี 2551 ส่วนพื้นที่นอกเขตนิคม โดยเฉพาะในเขตอำเภอยิงอก็มีพื้นที่นาร้างเพิ่มขึ้นอย่างมาก การหายไปของพื้นที่ทำนาย่อมส่งผลต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เคยมีและความเชี่ยวชาญหรือภูมิปัญญาของชาวบ้านก็จะหายไปด้วยถ้าหากสถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเป็นเวลานานหรือเปลี่ยนไปโดยไม่สามารถกลับมาเป็นเหมือนเดิมได้ คนรุ่นใหม่ทำนาไม่เป็น ความรู้เกี่ยวกับข้าวไม่มี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศต้องคิดถึงแม้หลายภาคส่วนกำลังดำเนินการ แต่ก็ยังเห็นผล ไม่ชัดเจน วัฒนธรรมหลายอย่างที่เป็นผลจากการทำนาร่วมกันของชาวบ้านที่เป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์และเกื้อกูลกันของชาวบ้าน ทำให้สังคมที่ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ร่วมมือกัน และมีความผูกพันกันกำลังลดน้อยถอยลง สังคมเกษตรจะเป็นสังคมที่มุ่งหวังผลทางเศรษฐกิจหรือผลกำไร ทั้งภาครัฐและเกษตรกรจะต้องมองหาปัจจัยในการผลิตตลอดเวลาเพราะระบบการผลิตเชิงพาณิชย์ เป็นระบบที่บริโภคทรัพยากรมหาศาลไม่รู้จักพอ และสุดท้ายผลกระทบที่สำคัญคือการสูญเสียไปของพื้นที่ป่าพรุที่สมบูรณ์ของประเทศไทย ซึ่งไม่อาจประเมินค่าได้ ถึงแม้หลายภาคส่วนมองไม่เห็นคุณค่าของป่าพรุ ว่ามากขนาดไหน แต่สำหรับผู้วิจัยที่ได้อธิบายถึงลักษณะพิเศษของธรรมชาติที่สร้างพื้นที่นี้มาเพื่อกักเก็บน้ำโดยธรรมชาติให้กับสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ไว้แล้ว ในตอนต้น ไม่นับรวมถึงคุณค่าในการรักษาสีเขียวแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชมากมายหลายชนิด และรักษาระบบภูมิอากาศของโลก พื้นที่พรุกว่า 50,000 ไร่ ในอีก 5 ปี ข้างหน้าอาจไม่มีเหลือให้เห็น เพราะในปัจจุบันพื้นที่ที่สมบูรณ์เหลือไม่ถึงหนึ่งหมื่นไร่

จากที่กล่าวมาเป็นผลกระทบที่พอจะรับรู้และหาคำตอบได้จากเครื่องมือที่มีอยู่ ส่วนผลกระทบที่มากกว่านี้และกำลังชักนำไปสู่ผลกระทบด้านอื่นอีก เช่น การศึกษาการพัฒนาพื้นที่โครงการต่างๆ ที่จะพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่จะต้องไปนำทรัพยากรจากพื้นที่อื่นเข้ามาใช้ ได้แก่โครงการผันน้ำจากแม่น้ำบางนราและแม่น้ำสายบุรีเข้ามาช่วยพื้นที่ปลูกปาล์ม โครงการปลูกปาล์มที่ขยายพื้นที่ส่งเสริมไปยังพื้นที่อื่น ที่จะมีผลทำให้พื้นที่สาธารณะอื่นๆ ถูกบุกรุกและเปลี่ยนสภาพไป มีการแย่งชิงทรัพยากร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักวิจัยได้เพียงแต่ฉายภาพให้เห็นถึงสถานภาพของปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 การใช้ที่ดินและพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ศึกษา

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ ในพ.ศ. 2551 มีการเปลี่ยนแปลงไปจากปี พ.ศ. 2529 โดยพื้นที่ป่าพุ่มจำนวนมากได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันกว่า 30,000 ไร่ในพื้นที่นิคมฯ ในขณะที่ป่าพุ่มลดลงเหลือหนึ่งหมื่นกว่าไร่จากที่มี 44,607.61 ไร่ในปี พ.ศ. 2529 เหลือ 13,511.98 ไร่ ในปี พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ พื้นที่นาข้าวถูกทิ้งร้างมากขึ้น และหลายพื้นที่นาข้าวกำลังถูกเปลี่ยนเป็นปาล์มน้ำมัน ในขณะที่พื้นที่นอกนิคมฯที่อยู่ใกล้เคียงก็มีปัญหาที่คล้ายกัน แต่ส่วนใหญ่ชาวนาจะเปลี่ยนเป็นสวนยางพาราและนาร้าง พื้นที่พุ่มก็ลดลงเช่นกัน โดยมีพื้นที่พุ่มทั้งในนิคมฯและนอกนิคมฯ รวมกัน 51,844.36 ไร่ในปี พ.ศ. 2529 ลดลงเหลือ 18,192.88 ไร่ ในปี พ.ศ. 2551 ปัญหาหลักที่เกิดจากการใช้ที่ดินที่สำคัญมีสามประการคือ ปัญหาคุณสมบัติของดินในการทำเกษตร ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน ส่วนปัญหาที่พบประจำคือ ปัญหาไฟไหม้พื้นที่พุ่ม และปัญหาที่ชาวบ้านส่วนหนึ่งประสบแต่ไม่สามารถทำอะไรได้คือ การสูญเสียพื้นที่สาธารณะที่เคยใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องซื้อและมีให้ใช้ ซึ่งปัจจุบันเมื่อมีการจัดสรรที่ดินที่เป็นป่าพุ่มและที่สาธารณะให้เป็นกรรมสิทธิ์เฉพาะบุคคลและมีการถางป่า ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ดั้งเดิม พืชบางชนิดที่เคยหาได้ หายไปหรือมีน้อย สัตว์หลายชนิดตดยเฉพาะสัตว์น้ำหายากขึ้น

ปัญหาด้านดินคือดินเปรี้ยวและมีชั้นอินทรีย์วัตถุหนา ดินเปรี้ยวจัดจะเป็นปัญหาต่อการดูดธาตุอาหาร และจำกัดการเจริญเติบโต ส่วนดินอินทรีย์ทำให้พืชล้มง่ายเพราะดินอ่อนตัวและยุบตัวได้ง่าย ถึงแม้ว่าปาล์มน้ำมันจะสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเปรี้ยว แต่ถ้าหากไม่ใช่ดินพุ่มหรือดินเปรี้ยวจัดผู้วิจัยเชื่อว่าจะต้องเป็นปัญหากับปาล์มน้ำมันอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามในพื้นที่สามารถแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง โดยปรับสภาพด้วยปูนโดโลไมต์ ส่วนชั้นอินทรีย์วัตถุที่หนานั้นปัจจุบันมีสภาพที่ดีขึ้นเพราะมีการอัดตัวของชั้นอินทรีย์วัตถุเนื่องจากการระบายน้ำออกจากพุ่มมาเป็นเวลานาน แต่ในระยะยาวอาจมีปัญหามากขึ้น

ปัญหาการขาดแคลนน้ำทำให้ชาวนากลุ่มหนึ่งไม่สามารถทำนาได้เช่นในอดีต สาเหตุหลักมาจากการขุดคลองเพื่อระบายน้ำออกจากพุ่ม ปัญหา น้ำท่วมในฤดูฝนเป็นปัญหาที่เป็นปกติของพื้นที่ในประเด็นนี้สร้างความเสียหายให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งจริงๆ แล้วเกษตรกรไม่ควรบุกรุกพื้นที่ลุ่มน้ำขัง และพุ่มที่อยู่ในที่ลุ่มต่ำเพื่อทำการเกษตร แต่ด้วยหลายปัจจัยที่ทำให้ต้องบุกรุกพื้นที่โดยเฉพาะในเรื่องความยากจนที่ผ่านมาทำให้ต้องบุกรุก ในประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยได้รับการขอร้องจากชาวบ้านให้ช่วยแจ้งความเดือดร้อนที่ประสบไปยังกรมชลประทานด้วย ซึ่งผู้วิจัยเองก็ขอแจ้งความต้องการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการ โดยเฉพาะกรมชลประทาน ซึ่งต้องพิจารณาให้รอบคอบสำหรับการพัฒนาระบบชลประทานทำอย่างไรจะระบายน้ำได้ทันและขณะเดียวกันก็เก็บน้ำไว้ให้ได้ อย่าให้เหมือนในปัจจุบันที่มีปัญหา

การใช้ที่ดินในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะและพื้นที่ข้างเคียงในปี พ.ศ. 2529 พบว่าในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะยังคงมีสภาพพื้นที่ป่าพรุที่สมบูรณ์ โดยมีพื้นที่กว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่นิคมฯ ทั้งหมด ส่วนการใช้ที่ดินชนิดอื่นๆ ที่มีพื้นที่มากรองจากพื้นที่พรุคือพื้นที่ทำการเกษตรได้แก่ ยางพารา นาข้าว มะพร้าว ไม้ผล รวมกันมีพื้นที่กว่าร้อยละ 40 ที่เหลือเป็นพื้นที่ลุ่ม อยู่อาศัย และพื้นที่อื่นๆ สภาพการใช้ที่ดินยังคงเป็นการใช้ที่ดินแบบดั้งเดิม และเหมาะสมกับพื้นที่ ส่วนการใช้ที่ดินบริเวณนิคมฯ กับพื้นที่ข้างเคียงรวมพื้นที่กว่าสามแสนไร่พบว่า การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตร โดยปลูกยางพารามากที่สุด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าพรุ นาข้าว มะพร้าว ที่อยู่อาศัย ป่าดิบชื้น และพื้นที่ลุ่ม มีพื้นที่รวมกันกว่าร้อยละ 84 เฉพาะพื้นที่การเกษตรกว่าร้อยละ 70 ส่วนการใช้ที่ดินในปี พ.ศ. 2551 พบว่าในพื้นที่ที่อยู่ในเขตนิคมฯ พื้นที่การใช้ที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงไปจากปี พ.ศ. 2529 โดยพื้นที่ป่าพรุจำนวนมากได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันกว่า 30,000 ไร่ในพื้นที่นิคมฯ ในขณะที่ป่าพรุลดลงเหลือหนึ่งหมื่นกว่าไร่จากที่มี 44,607.61 ไร่ในปี พ.ศ. 2529 เหลือ 13,511.98 ไร่ ในปี พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ พื้นที่นาข้าวถูกทิ้งร้างมากขึ้น และหลายพื้นที่นาข้าวกำลังถูกเปลี่ยนเป็นปาล์มน้ำมัน ในขณะที่พื้นที่นอกนิคมฯ ที่อยู่ใกล้เคียงก็มีปัญหาที่คล้ายกัน แต่ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนเป็นสวนยางพาราและนาร้าง พื้นที่พรุก็ลดลงเช่นกัน โดยมีพื้นที่พรุทั้งในนิคมฯ และนอกนิคมฯ รวมกัน 51,844.36 ไร่ในปี พ.ศ. 2529 ลดลงเหลือ 18,192.88 ไร่ ในปี พ.ศ. 2551

หลายสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่ โดยเฉพาะการนำพื้นที่พรุมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และการปรับสภาพพื้นที่ที่สำคัญคือการขุดคลองระบายน้ำ สิ่งที่น่าเสียดายจากการศึกษาการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินคือ การหายไปของพื้นที่พรุและบางอย่างกำลังจะหายไปคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาวในบริเวณพื้นที่นิคมฯ และใกล้เคียงรอบพรุบาเจาะ พื้นที่นาในอนาคตถ้าหากไม่มีการวางแผนที่ดีจะเปลี่ยนสภาพไปเป็นพื้นที่ปลูกยางพาราหรือไม่ก็ปาล์มน้ำมัน. ส่วนผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนพื้นที่พรุไปเป็นพื้นที่การเกษตรที่เกิดกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบพรุได้แก่ การสูญเสียทรัพยากรที่เป็นที่สาธารณะที่เคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน ถึงแม้จะไม่ได้มีการศึกษาที่ชัดเจนว่าความหลากหลายทางชีวภาพที่สูญหายเนื่องจากการเปลี่ยนสภาพพื้นที่พรุไปเป็นสวนปาล์มน้ำมัน มีเท่าไรก็ตาม แต่สิ่งที่ชาวบ้านรับรู้คือมันหายไปหรือลดน้อยลง

5.2 สํารวจและประเมินผลการปลูกปาล์มในพื้นที่ทั้งข้อมูลด้านกายภาพและการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมัน

พื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะโดยเฉพาะพื้นที่พรุเดิมที่ใช้ในการปลูกปาล์มน้ำมันพบว่าดินเป็นดินเปรี้ยวเกือบทั้งหมด พื้นที่พรุบริเวณฝั่งตะวันตกจะมีดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว ที่ได้รับอิทธิพลมาจากการทับถมของตะกอนจากเทือกเขาบูโด ในขณะที่ฝั่งตะวันออกจะมีดินชั้นล่างเป็นดินทราย ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะกอนทะเลในอดีตมีดินเหนียวบ้างแต่พบไม่มาก จุดที่น่าสังเกตคือพื้นที่พรุที่มีการเปลี่ยนเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันได้มีการยุบตัวลงอย่างมากเมื่อเทียบกับในอดีต ในบางบริเวณเกษตรกรกล่าวว่าในฤดูฝนที่มีน้ำท่วมขังพื้นที่พรุจะลอยตัวหนากว่าสองเมตร การเข้าไปทำ

การเกษตรค่อนข้างลำบากเพราะมีการยุบตัวของพรุ แต่ในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวมีความหนาของพรุไม่ถึงหนึ่งเมตร และชั้นดินอินทรีย์อัดแน่นไม่ลอยตัวเหมือนในอดีต

อย่างไรก็ตามพื้นที่ที่เป็นพรุสามารถปลูกปาล์มได้และให้ผลผลิตที่ค่อนข้างสูงถ้าหากมีการจัดการที่ดิน ยกเว้นดินทรายโดยเฉพาะดินชุดบ้านทอนที่การเจริญเติบโตจะไม่ดีและอาจยากแก่การจัดการมีผลทำให้ต้นทุนสูง ส่วนสภาพดินเปรี้ยวก็เป็นปัญหาที่สำคัญ แต่ด้วยเหตุที่ปาล์มสามารถเจริญเติบโตได้ในดินเปรี้ยว ($\text{pH} > 3.5$) และเกษตรกรยังสามารถปรับปรุงดินได้จึงทำให้ปัญหานี้ไม่รุนแรงมาก แต่ก็ยังเป็นปัญหาในการเพิ่มต้นทุนในการผลิตและบางพื้นที่ต้นปาล์มได้รับความเสียหายและให้ผลผลิตน้อยโตช้า อย่างไรก็ตามถึงแม้ในดินพรุจะสามารถให้ผลผลิตที่ดี แต่ในอนาคตถ้าหากชั้นดินอินทรีย์ลดลงหรือหมดไป พื้นที่นั้นจะมีปัญหามากขึ้นเพราะดินชั้นล่างในหลายบริเวณเป็นดินทรายและเปรี้ยวจัด โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ฝั่งติดชายทะเล ส่วนฝั่งที่ติดถนนเอเชียฝั่งเทือกเขาบูโดจะไม่มีปัญหามากนักเนื่องจากเป็นดินเหนียวและดินลึก สามารถจัดการได้ง่ายกว่าประกอบกับมีการจัดการเรื่องการระบายน้ำ ส่วนชั้นดินอินทรีย์ที่บางลงนั้นถึงแม้ว่ารากของปาล์มส่วนใหญ่จะอยู่ที่บริเวณผิวดินลึกไม่เกิน 60 เซนติเมตรซึ่งปัจจุบันพื้นที่พรุส่วนใหญ่ยังมีความหนาของชั้นอินทรีย์มากพอ แต่เพื่อให้สามารถยืนต้นโดยเฉพาะปาล์มที่มีความสูงกว่า 8 เมตร ระบบรากซึ่งเป็นตัวยึดให้ลำต้นคงอยู่ได้จะต้องมีดินลึกมากกว่า 90 เซนติเมตรดังนั้นการลดลงของชั้นดินอินทรีย์จะยิ่งเป็นปัญหาในอนาคต ส่วนการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันพบว่าพื้นที่ปลูกปาล์มที่เป็นพื้นที่พรุและปลูกปาล์มมานาน ปาล์มสามารถเจริญเติบโตได้ทุกที่ แต่ได้ดีไม่เท่ากัน พื้นที่ที่มีการดูแลและจัดการอย่างดีปาล์มน้ำมันสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตดี

จากการประเมินความเหมาะสมสำหรับพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่าในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะมีพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันมาก 23,851.70 ไร่ หรือร้อยละ 27.13 พื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่ปัจจุบันเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา โดยกระจายอยู่บริเวณขอบฝั่งตะวันตกของนิคมฯ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง 11,444.34 ไร่ ส่วนพื้นที่เหมาะสมน้อยและปานกลางมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.8 และพื้นที่ราบที่ สำหรับพื้นที่ในพื้นที่พรุส่วนใหญ่ไม่มีความเหมาะสม ความเหมาะสมปานกลางและเหมาะสมน้อย ถึงแม้จะสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ แต่ต้องมีการบริหารจัดการอยู่ตลอดเวลาตลอดการเพาะปลูก จากการวิเคราะห์ที่ทำให้พื้นที่เหมาะสมน้อยมีปัจจัยหลักที่สำคัญได้แก่เป็นพื้นที่ลุ่ม มี pH ดินต่ำ บางพื้นที่ดินชั้นล่างเป็นดินทราย คุณลักษณะอย่างนี้ เกษตรกรต้องพร้อมสำหรับการดูแลจัดการพื้นที่ ทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ย ปูนสำหรับการปรับสภาพ และบางปีอาจจะน้ำท่วม และเมื่อสภาพของชั้นดินอินทรีย์ที่ลดลงจนระดับที่บางมาก และรากปาล์มไม่สามารถเจริญเติบโตในดินทรายที่มีสภาพเป็นกรดจัด จะทำอย่างไร ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยยังมีวิธีแก้ไขทั้งการปรับสภาพดินและผสมโค่นต้นปาล์มด้วยดินที่มีคุณภาพเหมาะแก่การเจริญของต้นปาล์ม และการใส่วัสดุอินทรีย์เป็นประจำ

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าในพื้นที่พรุถึงแม้จะปลูกปาล์มน้ำมันได้แต่ก็ไม่ใช่พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันเมื่อพิจารณารอบด้านทั้งผลด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันในท้องถิ่นก็มีอยู่จำนวนไม่น้อย สำหรับพื้นที่น่าถ้าเป็นไปได้ผู้วิจัย

ยังคงอยากให้คงไว้สำหรับเป็นพื้นที่ปลูกข้าว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ยังมีผู้ต้องการปลูก ให้เกษตรกรมีสิทธิในการจัดการที่ดินของตนเอง ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงการใช้ที่ดินจะมีความเกี่ยวโยงกันหมด มีผลกระทบซึ่งกันและกัน แต่ก็สามารถจัดการได้ถ้าหากทุกคนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของคนอื่น อย่างไรก็ตามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าพื้นที่ที่จะเป็นที่ยึดมั่นจริงๆ ที่ไม่ใช่พฤษปะปา สาธารณะ หรือที่ดินตาบอด คงมีไม่มาก ดังนั้นการส่งเสริมพื้นที่ปลูกจำนวนมากจะต้องส่งผลต่อการลดลงของพื้นที่เหล่านั้น พื้นที่ที่เหมาะสมที่ว่าส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ประโยชน์แล้วเกือบทั้งสิ้น โดยเฉพาะการปลูกยางพาราซึ่งเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าปาล์มน้ำมันและเหมาะสมแก่ครอบครัวที่มีแรงงานไม่มากและดูแลง่ายกว่า ที่เหลือจึงเป็นพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ดังนั้นการส่งเสริมจึงเป็นการไปส่งเสริมให้เปลี่ยนพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนน้อยมาเป็นปาล์มน้ำมันหรือไม่ก็พฤษปะปาเพิ่ม

5.3 การประเมินผลกระทบของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างที่เกิดขึ้นในชุมชน

ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อการส่งเสริมการปลูกปาล์มในพื้นที่นาร้างส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าว ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมัน มีความคิดที่จะขยายพื้นที่ปลูกปาล์ม และคิดว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดี ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน จะเห็นได้ว่าผู้สัมภาษณ์ที่ยังไม่ได้ปลูกปาล์มน้ำมันจะมีความคิดเหมือนกันคือ คิดว่าพื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ยังไม่ทราบถึงนโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน เมื่อถามถึงรายได้จากการปลูกพืชทั้งหมด ปรากฏว่า ยังไม่ได้ปลูก จึงไม่มีรายได้ และไม่มีหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ เมื่อถามถึงความคิดเห็นที่มีต่อการปลูกปาล์มของเพื่อนบ้านที่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากเพื่อนบ้านมีเพียงบางส่วนที่ได้รับผลกระทบ และหากมีโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการเข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 81 โดยมีความคิดที่จะใช้พื้นที่พฤษปะปาในการปลูกปาล์มมากถึงร้อยละ 71 รองลงมาคือ ใช้พื้นที่นาร้าง สาเหตุที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มเพราะ ประชากรตัวอย่างเห็นว่าพื้นที่ของตนเองยังไม่เหมาะสมแก่การปลูกปาล์มน้ำมันเพราะน้ำท่วมและน้ำไม่เพียงพอ ดินเสื่อมคุณภาพ ส่วนผลกระทบที่ได้รับจากการปลูกปาล์มของเพื่อนบ้านนั้น ประชากรตัวอย่างเห็นว่าไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 46.6 ส่วนประชากรตัวอย่างที่เห็นว่ามีผลกระทบ คือ ทำให้เสียสุขภาพเนื่องจากการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น การใช้ปุ๋ยและสารเคมีไฟฟ้า สภาพแวดล้อมเสียหาย เช่น ป่าพฤษปะปาเสียหาย แหล่งน้ำจืดลดลง มีผลต่อการทำการเกษตรและความเป็นอยู่

สำหรับทัศนคติของผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมันแล้ว ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 58 แต่ก็มีประชากรตัวอย่างจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจดี คิดเป็นร้อยละ 29 โดยที่ประชากรตัวอย่างเห็นว่ารายได้เป็นแรงจูงใจให้ปลูกปาล์มน้ำมันในระดับมาก-มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 ขณะที่ร้อยละ 30.56 อยู่ในระดับปานกลาง ประชากรตัวอย่างเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พฤษปะปาและนาร้าง เพราะปาล์มน้ำมันช่วยทำให้ชาวบ้านมีรายได้ และการปลูกปาล์มน้ำมันไม่กระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ

และควรปลูกพืชอื่นๆผสมผสานไปด้วย เพื่อลดความเสี่ยงต่อรายได้ของครอบครัว ประชากรตัวอย่างส่วนมากมองไม่เห็นว่าการปลูกปาล์มน้ำมันจะกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติได้อย่างไร มีประชากรตัวอย่างเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 10.00-15.49 เท่านั้น ที่มองเห็นผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ แต่ส่วนมากไม่มั่นใจ

ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่รัฐจากการสัมภาษณ์และพูดคุยส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่ได้มองผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก มุ่งมองถึงวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไรจึงจะปลูกพืชในพื้นที่พรุได้ และอย่างไรจึงจะผลักดันโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มในพื้นที่นาร้างและในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ ถึงแม้จะมีการพูดถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่บ้างแต่ผลจากการดำเนินงาน 20 กว่าปีชี้ให้เห็นว่าพื้นที่โครงการพรุบาเจาะหรือพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะหลังจากที่ได้จัดตั้งเป็นนิคมตามกฎหมายก็มุ่งหวังเปลี่ยนพื้นที่พรุให้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมและใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างซึ่งก็มีจุดกำเนิดมาจากการปลูกปาล์มในพื้นที่พรุ และขยายไปสู่พื้นที่นาร้างซึ่งเป็นโครงการที่ผลักดันโดยรัฐมาตลอด ผลที่ได้จากแบบสอบถามก็สามารถชี้ให้เห็นว่าคนในพื้นที่ส่วนใหญ่พร้อมที่จะเปลี่ยนพื้นที่พรุให้เป็นพื้นที่ทำมาหากินโดยไม่ได้มองผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งดูจะไกลตัวสำหรับชาวบ้าน และแน่นอนผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้หลายอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ระบบนิเวศในพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศที่ถูกเปลี่ยนย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เมื่อพื้นที่พรุเปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน พืชชนิดอื่นที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวย่อมเป็นพืชที่เจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบปาล์มน้ำมัน การผลิตพืชแบบเดิมโดยเฉพาะการทำนาย่อมเป็นไปได้ยากในอนาคต เพราะจะมีค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกที่สูงขึ้น และไม่สามารถเพาะปลูกได้เพาะไม่คุ้มทุน

5.4 นโยบายด้านการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของรัฐที่มีผลต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลจากการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันของรัฐที่มีผลต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พอจะสรุปผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้ ผลในด้านบวก นโยบายนี้เป็นนโยบายที่เกษตรกรหรือชาวบ้านส่วนใหญ่ในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะและพื้นที่ข้างเคียงยอมรับและให้การสนับสนุน และคิดว่าเป็นโอกาสในการสร้างรายได้และอาชีพให้กับคนยากจนและไม่มีที่ทำกิน เกษตรกรรายรายมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนผลด้านลบที่เกิดขึ้นก็มีเช่นกัน คนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่นิคมฯและพื้นที่โดยรอบที่เคยใช้ประโยชน์จากพรุแต่ไม่สามารถใช้ได้ดังเช่นในอดีต ส่วนจำนวนที่แน่นอนไม่สามารถระบุได้เนื่องจากข้อจำกัดหลายด้าน ชาวนากลุ่มหนึ่งไม่สามารถปลูกข้าวได้เนื่องจากขาดน้ำ อันเป็นผลจากการสร้างคลองชลประทานระบายน้ำออกจากพื้นที่พรุ โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลลูโบบายะ อ.ยี่งอ จังหวัดนราธิวาส เช่นกันถึงแม้จะไม่สามารถระบุจำนวนเกษตรกรเสียหายที่แน่นอน แต่พื้นที่นาร้างในเขตนิคมเพิ่มขึ้นจาก 1324 ไร่ ในปี 2529 เป็น 3,595.98 ไร่ ในปี 2551

ส่วนพื้นที่นอกเขตนิคม โดยเฉพาะในเขตอำเภอยิ่งภูมิพื้นที่นาร้างเพิ่มขึ้นอย่างมาก การหายไปของพื้นที่ทำนายน้อมส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เคยมีและความเชี่ยวชาญหรือภูมิปัญญาของชาวบ้านก็จะหายไปด้วยถ้าหาก สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเป็นเวลานานหรือเปลี่ยนไปโดยไม่สามารถกลับมาเป็นเหมือนเดิมได้ คนรุ่นใหม่ทำนาไม่เป็น ความรู้เกี่ยวกับข้าวไม่มี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศต้องคิด ถึงแม้หลายภาคส่วนกำลังดำเนินการ แต่ก็ยังเห็นผล ไม่ชัดเจน วัฒนธรรมหลายอย่างที่เป็นผลจากการทำนาร่วมกันของชาวบ้านที่เป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์และเกื้อกูลกันของชาวบ้าน ทำให้สังคมที่ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ร่วมมือกัน และมีความผูกพันกันกำลังลดน้อยถอยลง สังคมเกษตรจะเป็นสังคมที่มุ่งหวังผลทางเศรษฐกิจหรือผลกำไร ทั้งภาครัฐและเกษตรกรจะต้องมองหาปัจจัยในการผลิตตลอดเวลาเพราะระบบการผลิตเชิงพาณิชย์ เป็นระบบที่บริโภคทรัพยากรมหาศาลไม่รู้จักพอ และสุดท้ายผลกระทบที่สำคัญคือการสูญเสียไปของพื้นที่ป่าพรุที่สมบูรณ์ของประเทศไทย ซึ่งไม่อาจประเมินค่าได้ ถึงแม้หลายภาคส่วนมองไม่เห็นคุณค่าของป่าพรุว่ามากขนาดไหน แต่สำหรับผู้วิจัยที่ได้อธิบายถึงลักษณะพิเศษของธรรมชาติที่สร้างพื้นที่นี้มาเพื่อกักเก็บน้ำโดยธรรมชาติให้กับสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ไว้แล้ว ในตอนต้น ไม่นับรวมถึงคุณค่าในการรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชมากมายหลายชนิด และรักษาระบบภูมิอากาศของโลก พื้นที่พรุกว่า 50,000 ไร่ ในปี 2551 อีก 5 ปี ข้างหน้าอาจไม่มีเหลือให้เห็น เพราะในปัจจุบันพื้นที่ที่สมบูรณ์เหลือไม่ถึงหนึ่งหมื่นไร่

จากที่กล่าวมาเป็นผลกระทบที่พอจะรับรู้และหาคำตอบได้จากเครื่องมือที่มีอยู่ ส่วนผลกระทบที่มากกว่านี้และกำลังชักนำไปสู่ผลกระทบด้านอื่นอีก เช่น การศึกษาการพัฒนาพื้นที่โครงการต่างๆ ที่จะพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่จะต้องไปนำทรัพยากรจากพื้นที่อื่นเข้ามาใช้ ได้แก่โครงการผันน้ำจากแม่น้ำบางนราและแม่น้ำสายบุรีเข้ามาช่วยพื้นที่ปลูกปาล์ม โครงการปลูกปาล์มที่ขยายพื้นที่ส่งเสริมไปยังพื้นที่อื่น ที่จะมีผลทำให้พื้นที่สาธารณะที่อื่นๆ ถูกบุกรุกและเปลี่ยนสภาพไป มีการแย่งชิงทรัพยากร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักวิจัยได้เพียงแต่ฉายภาพให้เห็นถึงสถานภาพของปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง

5.5 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้างนี้ถึงแม้จะมีข้อจำกัดหลายด้านเนื่องจากเป็นการศึกษาในเบื้องต้น แต่ก็ได้ให้ข้อมูลหลายด้านที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดกับชาวบ้านกลุ่มหนึ่ง ถึงแม้จะไม่ได้เป็นกลุ่มใหญ่ แต่ก็มีความสำคัญและอธิบายให้เห็นถึง ผลการพัฒนาของรัฐในการดำเนินนโยบายต่างๆ ที่มุ่งหวังพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร โดยมองในภาพด้านเศรษฐกิจหรือวัตถุเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนที่มีความสุขทั้งกายและใจ มีวัฒนธรรมอันดีและภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น ยังให้ความสำคัญน้อย ซึ่งนโยบายต่างๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่และคนไทยโดยภาพรวม นโยบายต่างๆ ทำให้เกษตรกรหรือคนในพื้นที่ต้องปรับตัวเอง บางคนปรับตัวได้ก็สามารถดำเนินชีวิตไปได้ด้วยความสบาย บางคนไม่สามารถปรับตัวได้ก็ต้องได้รับความยากลำบาก ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาขาดแคลนน้ำที่ไม่สามารถปลูกข้าวได้

ซึ่งหน่วยงานรัฐอาจไม่เห็นความสำคัญเมื่อมองไปที่ผลกำไรจากการปลูกปาล์มน้ำมัน หรือด้วยเหตุผลใดก็ตามแต่ การหายไปของพื้นที่พรุ จะทำให้คนในท้องถิ่นต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตอย่างแน่นอน และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่จะเร็วกว่าปกติ บางคนอาจคิดว่าโลกหมุนไปเร็วเราควรจะตามให้ทัน โดยเปรียบเทียบการพัฒนาในด้านต่างๆ ในโลกปัจจุบัน แต่ลืมไปว่าทั้งหมดนี้เป็นเพราะคนเราเองที่ทำให้เราต้องทำงานหนักขึ้น ใช้ทรัพยากรมากขึ้น เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และทุกอย่างก็กลับมามีผลกระทบกับคนเราอยู่ดีนั่นเอง

ข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยค้นพบและคิดว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในนาร้างคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประเมินและทราบจำนวนพื้นที่ที่รกร้างจริงๆ ให้มีความถูกต้องสูงกว่านี้ ว่ามีพื้นที่เท่าไร อยู่ที่ไหนและสามารถตรวจสอบได้ โดยเฉพาะพื้นที่นาร้าง ผู้วิจัยยังเชื่อว่าข้อมูลที่มีอยู่ปัจจุบันยังมีความคลาดเคลื่อน อย่างน้อยสิ่งที่สังเกตเห็นในพื้นที่สามจังหวัดคือพื้นที่ปลูกปาล์มที่ส่งเสริมจำนวนมากเป็นพื้นที่พรุ หรือป่าชายเลนที่เสื่อมโทรม หรือไม้กึ่งพื้นที่สาธารณะ เช่นโดยรอบพื้นที่พรุน้ำจืด และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดนาร้างในแต่ละพื้นที่ แล้วให้ชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่มีปัญหาที่ดินรกร้างหรือนาร้าง ปรึกษาร่วมกันเพื่อหาวิธีถึงแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ถึงแม้จะเป็นเรื่องยากในการทำเพราะต้องการการมีส่วนร่วมของคนจำนวนมาก หลายคนอาจไม่สนใจแต่เชื่อว่าจะมีกลุ่มคนที่เข้าร่วมและพร้อมที่จะพัฒนาท้องถิ่น และรัฐพร้อมที่จะช่วยในด้านต่างๆ ตามข้อเสนอแนะของชุมชนหรือพื้นที่นั้นๆ เพราะถ้าหากดำเนินนโยบายดังเช่นทุกวันนี้ พื้นที่จำนวนมากที่เป็นที่สาธารณะ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ที่เป็นพื้นที่สำคัญจะถูกบุกรุก โดยใช้คนยากจนเป็นเครื่องมือ และในไม่ช้าที่ดินจำนวนมากหลังจากที่ออกเอกสารสิทธิ์ก็จะตกไปอยู่กับผู้ที่มีเงินหรือคนรวยเช่นเคย ในปัจจุบัน บางบริษัท คนรวยบางคน มีที่ดินหลายหมื่นไร่ เป็นพันไร่ก็จำนวนไม่น้อย สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวทำให้ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้น และจะนำไปสู่การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

สำหรับนโยบายปลูกปาล์มน้ำมัน ผู้วิจัยสนับสนุนให้มีการปลูกปาล์มน้ำมัน แต่ต้องเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่ใช่พื้นที่เหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสม ถึงจะใช้เทคโนโลยีก็ตาม แต่เพื่อความยั่งยืนของสภาวะแวดล้อมต้องส่งเสริมในพื้นที่ที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2543. แผนพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2543-2544 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มิถุนายน 2543.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2550. แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2551-2554 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธันวาคม 2550.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2539. โครงการส่งเสริมและปรับปรุงการปลูกปาล์มน้ำมัน ในเขตนิคมสหกรณ์บาเจาะ. ฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์นิคม กองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2550. พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ปี 2551 (อัดสำเนา).
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2550. รายงานปริมาณธุรกิจและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ สำหรับปีบัญชีล่าสุด. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมวิชาการเกษตร. 2548. โครงการจัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมวิชาการเกษตร. 2553. การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินพรุ. ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี กรมส่งเสริมการเกษตร <http://it.doa.go.th/palm/linkTechnical/organic%20soil.html>
- กรมวิชาการเกษตร. 2553. ประวัติและลักษณะกลุ่มพันธุ์ปาล์มน้ำมัน. ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี กรมส่งเสริมการเกษตร. <http://it.doa.go.th/palm/linkTechnical/varity.html>
- โครงการชลประทานนราธิวาส. _____. โครงการพรวนน้ำ-ไม่แค้น อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการชลประทานนราธิวาส สำนักชลประทานที่ 17 กรมชลประทาน (อัดสำเนา)
- นิคมสหกรณ์บาเจาะ, รายงานความก้าวหน้า โครงการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2547-2552, สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2552.
- นิคมสหกรณ์บาเจาะ 2547 นิคมสหกรณ์บาเจาะ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
<http://webhost.cpd.go.th/nikombj/download/crongsang.doc>
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2553. 6 คำถามงานวิจัยปาล์มน้ำมันใน ม.อ. ปาล์มน้ำมัน น้ำมันปาล์ม : การวิจัยครบวงจรที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ชุดความรู้ ม.อ. เล่มที่ 1/2553. สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มนตรี เลี้ยงสกุล, วิโรจน์ อิงคากุล และ ไพบุลย์ ประโมจน์ย์. 2533. การศึกษาวิจัย สภาพทางธรณี สัณฐาน ของภาคใต้ ประเทศไทย. เอกสารวิชาการฉบับที่ 210 ฝ่ายวิจัยเพื่อการจำแนกดิน กองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- บริษัท ทักษิณอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม. _____. ลักษณะพันธุ์ปาล์มน้ำมัน. บริษัท ทักษิณ
อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม (1993) จำกัด อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
http://www.southernpalmoil.com/palm_pro4.php
- บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน). 2551. รายงานประจำปี 2551. บริษัท ยูนิวานิชน้ำมัน
ปาล์ม จำกัด (มหาชน) . 68/2 ถนนปฏิพัทธ์ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
83000 ประเทศไทย
- เจลีเยว แจ้งไพร. 2535. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการใช้และพัฒนาที่ดิน การคุ้มครองพื้นที่
เกษตรกรรม ศักยภาพการใช้ที่ดินตอนทางการเกษตร ผลกระทบการใช้ที่ดินต่อสถานะ
แวดล้อมภาคใต้. เอกสารวิชาการ กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ชาย โฆรวิส และ สุรจิตติ ศรีกุล, 2547. ประวัติและความสำคัญ : เอกสารวิชาการ ปาล์มน้ำมัน. เอกสาร
วิชาการลำดับที่ 16/2547 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สมเจตน์ ประทุมมินทร์, สุรจิตติ ศรีกุล และ ชาย โฆรวิล. 2548. การจัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิต
ปาล์มน้ำมัน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส. 2552. แผนที่แสดงพื้นที่นาร้าง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (อัด
สำเนา)
- สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส. 2552. แผนที่พื้นที่เป้าหมายเบื้องต้นเพื่อขยายพื้นที่ปลูกปาล์ม
น้ำมัน จังหวัดนราธิวาส. (อัดสำเนา)
- สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดนราธิวาส. 2552. แผนที่แสดงที่ตั้งพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในโครงการฟื้นฟูพื้นที่
นาร้าง จังหวัดนราธิวาส ปี 2551 (อัดสำเนา)
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. _____. ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน. ฝ่ายทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
<http://www.thaienvimonitor.net/Concept/priority3.htm>
- สรลีส กิจเจริญศักดิ์กุล. 2551. การศึกษาการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือของไทย. รายงานการประชุมระดับชาติ ด้านธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน
ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2551.
- สุพร ชังคมณี อรรถรัตน์ วงศ์ศรี ดำรงค์ พงศ์มานะวุฒิ ศิริชัย มามีวัฒนะ และ ชาย โฆรวิส. 2536. รวบรวม
และศึกษาพันธุ์ปาล์มน้ำมัน *Elaeis Oleifera* .ศูนย์วิจัยพืชสวนสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2552. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร
<http://www.oic.go.th/CABOICFORM05/DRAWER05/GENERAL/DATA0000/00000260.D>
OC มย 52
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2551. รายได้ประชาชาติของประเทศ
ไทย ฉบับ พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2545. โครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร กรณีศึกษาอุตสาหกรรมปาล์ม
น้ำมัน. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2550. แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2551-
2555. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2552. รายงานการสำรวจข้าวนาปี 2551. สำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เอกสารสถิติการเกษตรเลขที่ 401 มีนาคม 2552.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตร 2551. ศูนย์สารสนเทศเพื่อ
การเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2552. สถิติการเกษตรของประเทศไทย 2551. ศูนย์สารสนเทศเพื่อ
การเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานชลประทานจังหวัดนราธิวาส. _____. โครงการบูรณาการ-ไม่แก้น อันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการชลประทานนราธิวาส (อัดสำเนา).

สำนักงานชลประทานที่ 17. _____. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำสายบุรี. สำนักงานชลประทาน
ที่ 17, กรมชลประทาน

สุทธิจิตต์ เขิงทอง วิศิษฐ์ ลิ้มพัฒนศิริ สุชาติ เขิงทอง และเสาวลักษณ์ จันทประสิทธิ์ (2551)
โครงการฐานข้อมูลเชิงพื้นที่และระบบการตลาดปาล์มน้ำมัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายงาน
วิจัยฉบับสมบูรณ์ กองทุนสนับสนุนการวิจัย

กรมทรัพยากรธรณี, 2550. โดโลไมต์. กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
http://www.dmr.go.th/ewt_news.php?nid=621&filename=min1

หจก. ท่าโกทอง, 2553. โดโลไมต์. . ห้างหุ้นส่วนจำกัด ท่าโกทอง อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี.

Agronomic Management of Oil Palms on Deep Peat E. Mutert, T.H. Fairhurst and H.R. von
Uexküll [http://www.ipni.net/ppiweb/bcropint.nsf/\\$webindex/3144342CDB40DECD852568](http://www.ipni.net/ppiweb/bcropint.nsf/$webindex/3144342CDB40DECD852568F60059A7DC/$file/i99-1p22.pdf)
F60059A7DC/\$file/i99-1p22.pdf Better Crops International Vol. 13, No. 1, May 1999

ASD Costa. 2010. http://www.asd-cr.com/paginas/english/about_us.html

Caliman J.P., 1992. Oil Palm and water deficit production adapted cropping techniques.
Oleagineux 47(5):205-216.

Climatetemp.info. 2010. What is the Climate, Average Temperature/ Weather in Guinea?.
Climatetemp.info. <http://www.climatetemp.info/guinea/>

Corley, R. H. V. and HONG, T. K. 1982. Irrigation of oil palms in Malaysia. Oil Palm in
Agriculture in the Eighties (Pushparajah, E and Chew, P S eds.). Vol. 2. Incorporated
Society of Planters. p. 343-356.

Developing Eight Countries. 2009. The Malaysian Palm Oil Board and Orion Genomics
Complete the Sequencing and Analysis of Three Oil Palm Genomes. Agriculture News

Trade. D-8 organization for economic corporation. Kuala Lumpur, Malaysia | November 18, 2009.

- Emily B. Fitzherbert, Matthew J. Struebig, Alexandra Morel, Finn Danielsen, Carsten A. Bruhl, Paul F. Donald and Ben Phalan (2008). How will oil palm expansion affect biodiversity?. Trends in Ecology and Evolution Vol.23 No.10 2008 pp538-545 0169-5347/\$ – see front matter _ 2008 Elsevier Ltd. All rights reserved. doi:10.1016/j.tree.2008.06.012 (2008), pp. 572-577.
- FAO, 2002. Small-Scale Palm Oil Processing in Africa. FAO Agricultural Services Bulletin 148 ISSN 1010-1365 by Kwasi Poku FAO Consultant Ghana. Food and Agriculture Organization Of The United Nations Rome, 2002.
- Foong S.F. 1999. Impact of moisture on potential evapotranspiration, growth and yield of oil palm. 1999 PORIM Int. Palm Oil Congress. PORIM p. 64-86.
- Foong S.F. 1991. Potential evapotranspiration potential yield and leaching losses of oil palm. PORIM Intl. Palm Oil Conf-Agriculture. pp. 105-118.
- Fry, J. (2000) The Competitiveness of the World's Oil and Fats Complex. In: *Abstracts from 'Oils and Fats International Congress 2000*. KL, Malaysia.
- Goh, H. J. 1995. Managing soils for plantation tree crops (part 1) general soil management in soil survey and management of tropical soils. Malaysian society of soil science and param agric. Soil survey, p. 228-245.
- Gurmit, S. 1987. Zinc nutrition of oil palm on peat soils. In (eds, Halim, A. H.; Chew, P. S.; Wood, B. J. and Posparajah, E.). Int. Oil Palm/Palm Oil conference, Palm Oil Research Institute of Malaysia, Bangi. P. 321-328.
- Hector Albertazzi, Carlos Chinchilla, Carlos Ramírez. 2009. Soil Characteristics and Root Development in Young Oil Palm (*Elaeis guineensis* Jacq.) Planted in Sites Affected by Bud Rots (Pudrición del cogollo) ASD Oil Palm Papers, N°33, 1-32. 2009
- Henry, P. (1957). Recherches sur la croissance et le developpement chez *Elaeis quineensis* Jacq. Et chez *Cocos nucifera* L. Comparisons avec quelques autres palmiers. Thesis, University of Paris, 154p.
- Kee, N. S., Uexküll, H. V., and Härdter, R. 2003. Botanical Aspects of the Oil Palm Relevant to Crop Management. Oil palm : Management for large and Sustainable Yields. Oxford Graphic Printers Pte Ltd, Eunost Technolink Singapore.
- Mutert, E. 1999. Suitability of Soils for Oil Palm in Southeast Asia . Better Crops International Vol. 13, No. 1, May 1999

- MPOB. 2010. Malaysian Oil Palm Statistics 2008. Economics and Industry Development Division, Malaysian Palm Oil Board, Bangi Selangor Malaysia. <http://www.mpob.gov.my/>
- Oil World 2008, Oil World Annual 2008, Hamburg.
- Palm Plantations Of Australia. 2008. Oil Palm Trees. <http://www.palimplantations.com.au/oil-palm-trees.htm>
- Paramananthan, S. 2003. Land Selection for Oil Palm. In: Fairhurst, T. and Hardter, R. (eds.) The Oil Palm. Management for Large and Sustainable Yields. Potash & Phosphate Institute, International Potash Institute, Singapore, pp.27--57.
- Pisoot Vijarnsorn. _____. Peat and Muck Soils and Their Utilization in Thailand. Soil Survey Division, Land Development Department, Ministry of Agriculture and Co-operative, Thailand.
- Prioux J., J.C. Jacquemard, H. de Franqueville and J.P. Caliman. 1992. Oil palm irrigation. Initial results obtained by PHCI (Ivory Coast). *Oleagineux*. 47(8-9): 497-509.
- Foong, S. F. and Lee, C. T. (2000) Increasing Oil Palm Productivity with Irrigation – Felda's Experience. In: Pushparajah, E. (ed.) *International Planters Conference*. The Incorporated Society of Planters, Kuala Lumpur, 17-20 May 2000, pp.277-301.
- Paramananthan, S. (2000) *Managing Oil Palms for High Yields*. Malaysian Society of Soil Science (MSSS) & Param Agricultural Soil Surveys, Lumut, Perak, Malaysia, 127.
- USDA, 2007. Indonesia: Palm Oil Production Prospects Continue to Grow. Foreign Agricultural Service, Office of Global Analysis, United States Department of Agriculture. Commodity Intelligence Report. December 31, 2007. http://www.pecad.fas.usda.gov/highlights/2007/12/Indonesia_palmoil/.
- USDA, 2009. Indonesia : Palm Oil Production Growth To Continue. Foreign Agricultural Service, Office of Global Analysis, United States Department of Agriculture. Commodity Intelligence Report. March 19, 2009. <http://www.pecad.fas.usda.gov/highlights/2009/03/Indonesia/>
- World growth. 2009. Palm Oil - The Sustainable Oil. http://www.worldgrowth.org/assets/files/Palm_Oil.pdf